

LUNDS UNIVERSITET
Musikhögskolan i Malmö

EXAMENSARBETE 15hp
Höstterminen 2014
Läroarutbildningen i musik
Handledare: Ingemar Fridell

Respekt, trygghet och gemenskap
- en intervjustudie om socialt och emotionellt lärande
i ett musikprojekt för unga tjejer

av Sanna Henriksson Spolaor

Abstract

Title: Respect, safety and sense of community – a study on social and emotional learning in a music project for adolescent girls

Author: Sanna Henriksson Spolaor

The study aims to provide a picture of how participants in a music education project for adolescents have experienced social and emotional learning as an effect of participating in the project. The study is based on qualitative interviews with three adolescents who recently participated in the project, two older participants who participated five or more years ago, and one of the project leaders. The study shows that the participants experienced social and emotional learning on many levels and that the learning in many ways was different from what they had experienced from other music education forms. A norm-critical approach, a socially safe and gender separatist environment and tools for working with peer feedback and self-evaluation are mentioned as distinctive factors for adding to the self-management and social awareness skills of the participants.

Keywords: Music education, social and emotional learning, adolescents, music projects, personal development, Girls Rock Camp, music, self-management, social awareness

Sammanfattning

Titel: Respekt, trygghet och gemenskap – en intervjustudie om socialt och emotionellt lärande i ett musikprojekt för unga tjejer

Författare: Sanna Henriksson Spolaor

Studiens syfte är att ge en bild av hur ett antal deltagare i ett musikprojekt för unga tonåringar har upplevt att de påverkats avseende socialt och emotionellt lärande i och med sin medverkan i projektet. I studien utforskas även vilka faktorer som enligt de medverkande har bidragit till den utveckling de upplevt. Studien består av kvalitativa intervjuer med tre unga deltagare, två numera vuxna före detta deltagare samt en ledare för projektet Popkollos sommarkollo. Studien visar att deltagarna upplevt ett stort socialt och emotionellt lärande under projektets gång, som på många sätt skiljt sig från det de upplevt i annan musikundervisning. Ett normkritiskt arbetssätt, en trygg, könsseparatistisk miljö samt ett konsekvent arbete med kamratåterkoppling och självutvärdering nämns som utmärkande faktorer som under projektets gång upplevs ha ökat bland annat deltagarnas självinsikt och sociala medvetenhet.

Sökord: Musik, socialt och emotionellt lärande, musikprojekt, tonåringar, personlig utveckling, Popkollo, musikundervisning, självförtroende, social medvetenhet

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 BAKGRUND	2
1.1.1 Om Popkollo.....	2
1.1.2 Om SEL.....	4
1.2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING.....	5
1.3 UPPSATSENS DISPOSITION	5
2 LITTERATUR.....	6
2.1 MUSIK, UNGDOMAR OCH MERVÄRDE.....	6
2.2 MUSIKPROJEKT FÖR UNGDOMAR	8
2.3 TJEJER OCH MUSIK.....	9
2.4 SAMMANFATTNING AV LITTERATUR	10
3 METOD.....	12
3.1 METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN	12
3.2 URVAL.....	13
3.2.1 Projekt.....	13
3.2.2 Intervjudeltagare	13
3.3 STUDIENS GENOMFÖRANDE.....	14
3.3.1 Förarbete	15
3.3.2 Intervjuer	15
3.3.3 Transkribering och analys	16
3.4 ETISKA ÖVERVÄGANDEN	17
3.5 TROVÄRDIGHET	18
4 RESULTAT.....	20
4.1 SJÄLVMEDVETENHET OCH SJÄLVKONTROLL	20
4.1.1 Trygghet.....	22
4.1.2 Tjejer och musik.....	23
4.1.3 Självsikt.....	24
4.1.4 Förebilder	25
4.1.5 Val och identitetsskapande.....	26
4.2 SOCIAL MEDVETENHET OCH SOCIAL KOMPETENS	27
4.2.1 Samarbete.....	28
4.2.2 Normkritik, mångfald och respekt.....	29
4.2.3 Gemenskap och relationer.....	31
4.3 SAMMANFATTNING AV RESULTAT	33
5 DISKUSSION	34
5.1 REFLEKTIONER OM STUDIENS GENOMFÖRANDE.....	34
5.2 RESULTATDISKUSSION.....	35
5.2.1 Ur ett jämställdhetsperspektiv	37
5.2.2 Mervärdet av musikprojekt.....	37
5.2.3 Slutsats och musikpedagogiska implikationer.....	39
5.3 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING:.....	40
5.4 AVSLUTANDE KOMMENTAR	40
REFERENSER	41
BILAGA 1.....	44
BILAGA 2.....	46
BILAGA 3.....	48

Tack

Jag skulle vilja rikta mitt varmaste tack till alla som tagit sig tid att delta i intervjuer och valt att dela med sig av sina erfarenheter inför denna uppsats. Ni är guld värda och har verkligen inspirerat mig! Jag vill även tacka min handledare Ingemar Fridell för tålmodighet, noggrannhet och blixtnabba mejlsvar. Slutligen vill jag tacka Jonas, Anna och alla er andra som gett mig tips och råd, lyssnat på mig, läst igenom och funnits där för diskussioner och skrivsessioner. Tack!

/Sanna

1. Inledning

Denna uppsats är baserad på en studie om ungdomars sociala och emotionella lärande i ett musikprojekt med namnet Popkollo. I detta kapitel kommer jag ge en bakgrund till varför jag valt att skriva om detta. När jag själv var ung tonåring deltog jag i ett antal musikprojekt för unga, samtidigt som jag hade musiklektioner i grundskolan och tog instrumentlektioner på kulturskolan. I efterhand har jag insett att själva musikprojekten betytt väldigt mycket för mig, mitt musikintresse, min personliga utveckling och vilka sociala sammanhang jag hamnat i. Min medverkan i musikprojekten har även påverkat många val jag gjort senare i livet och vilken väg jag valt att gå. För mig har dessa alternativa former av musikundervisning varit viktiga, men i min utbildning till musiklektör har de knappt fått någon plats alls. Därför ville jag skriva ett examensarbete som kunde bidra till att poängtera betydelsen av musikprojekt för unga.

Musikprojekt kan syfta till flera saker. Enligt Nationalencyklopedin är ett projekt en ”idé eller plan för uppnåendet av ett visst resultat; ofta även arbetet med att genomföra planen” (Nationalencyklopedin, 2014). Benämningen *musikprojekt* syftar i denna uppsats på en för deltagarna tidsbegränsad musikverksamhet/undervisning som leder fram till någon form av resultat eller redovisning, till exempel en konsert, föreställning, inspelning eller komposition. Ett exempel på ett musikprojekt jag själv deltagit i är ett operaprojekt där ungdomar tillsammans med pedagoger, musiker och operasångare satte upp en operaföreställning, med repetitioner utspridda över ett halvår. Ett annat exempel är ett intensivt veckolångt ungdomsorkesterprojekt där ungdomar repeterat orkesterverk med en stor symfonikonsert som mål.

Med *kontinuerlig musikundervisning* menar jag den musikundervisning som framför allt bygger på veckovisa lektioner. Som exempel på kontinuerlig musikundervisning kan nämnas musikundervisningen i grundskolan, privat instrumentalundervisning, undervisning vid studieförbund eller på musik-/kulturskola samt veckovisa orkester- eller körrepetitioner. När jag säger mig vilja undersöka musikprojekt frikopplade från kontinuerlig undervisning menar jag alltså ett musikprojekt som inte kräver att man är ansluten till musik-/kulturskola eller liknande verksamhet och som inte heller är direkt kopplat till eller integrerat med musikundervisningen i grundskolan.

1.1 Bakgrund

Under en utbytetermin i Kanada våren 2014 läste jag en kurs om lärandemiljöer och SEL, *Social and Emotional Learning* och reflekterade mycket över vad för samband musikundervisning och SEL kunde ha, vad min egen erfarenhet var och i vilka undervisningssammanhang jag själv upplevt socialt och emotionellt lärande. Med dessa tankar och reflektioner i bagaget jobbade jag sommaren 2014 som kock på musikprojektet Popkollo i Malmö och kände igen mig själv i många av deltagarna. Jag tyckte mig samtidigt se mycket av det jag läst om i kursen om SEL hända framför mina ögon, på ett helt annat och mycket tydligare sätt än i den kontinuerliga musikundervisning jag upplevt. Jag fick genom min roll i köket, som utomstående men ändå mitt i smeten, en liten inblick i vad som sker bakom kulisserna till ett musikprojekt för unga och blev inspirerad att undersöka det närmare.

1.1.1 Om Popkollo

Detta avsnitt handlar om organisationen Popkollo och utformningen av det musikprojekt, Popkollos sommarkollo, som alla informanter i den studie som ligger till grund för denna uppsats medverkat i. Studien fokuserar just på de upplevelser som de haft i samband med detta projekt.

Popkollo startade 2003 och består idag av flera lokala föreningar samlade under Riksorganisationen Popkollo, med målet att bidra till en jämställd musikbransch. Alla föreningar jobbar efter samma mönster och samtliga ledare utbildas i en gemensam pedagogik. Den vanligaste formen av projekt organiserade av Popkollo är sommarkollon riktade till alla som identifierar sig som tjejer i åldern 12-18. Sommarkollona varar i 7-10 dagar och finns med flera inriktningar, till exempel olika genrer eller inspelningsteknik. Den vanligaste inriktningen innebär en bred introduktion till olika genrer och stilar (Popkollo: Sommarkollo, 2013). Under Popkolloveckan får deltagarna vara med om mycket:

De spelar musik, skriver låtar, lär sig nya instrument, producerar beats, rappar, träffar nya musikintresserade kompisar och etablerade musiker som delar med sig av sina bästa tips, spelar in i studio, sover, leker, stöjar, badar, grillar mm! (Popkollo. Vanliga frågor, 2013)

Målgruppen för Popkollo är folk som identifierar sig som tjejer, vilket innebär att även transpersoner är välkomna. Alla kollar ska vara ”en trygg plats för alla deltagare, oberoende av könsidentitet” (Popkollo: Målgrupp, 2013). Att de som identifierar sig som killar inte är välkomna som deltagare motiverar Popkollo på följande vis:

Popkollo startade med utgångspunkt i att det är betydligt vanligare bland killar än tjejer att spela musik och höras och synas i musiksammanhang. Vi finns för vi vill förändra detta. För att vi inte vill att kön ska göra någon som helst skillnad i musikskapande och vi vet att egenskaper och musikalitet inte är knutet till kön. (Popkollo: Målgrupp, 2013)

Genom att erbjuda tjejer förutsättningar, sammanhang och verktyg för att fördjupa sig inom musik hoppas Popkollo kunna bidra till att göra musikbranschen mer jämställd:

Vi tror att alla behöver samma förutsättningar för att utveckla och fullfölja ett musikintresse, genom förebilder, uppmuntran, handledning, folk att spela med, tillgång till instrument med mera. Genom våra erfarenheter och när vi tittat på statistik över olika musikarenor så ser vi att de idag är otillgängliga för tjejer. Popkollo skapar en fristad för tjejer att utveckla en identitet som musiker och artister, i ett sammanhang med andra som delar deras intresse och verksamma artister som förebilder. Vi tror på känslan av att tillhöra ett sammanhang. Känslan av att höra hemma och få plats. Vi ser inte biologi eller juridik som det som påverkar förutsättningar att höras och synas inom musikscenen – utan snarare sociala normer och könsroller, och Popkollo är därför till för alla som känner att det är rätt arena för dem. (Popkollo: Vanliga frågor, 2013)

Att kunna spela ett instrument eller ha tidigare erfarenhet av musik är inte ett krav för att delta. För att göra kollo tillgängligt för så många som möjligt betalar deltagare efter en glidande skala. Deltagarna väljer själva ett belopp mellan 1500 och 5000 kr. I beloppet ingår även mat och boende för veckan. Deltagare som inte kan betala 1500 kr kan ansöka om en subventionerad avgift via en fond. (Popkollo: Vanliga frågor, 2013)

Det Popkolloprojekt jag själv medverkade i sommaren 2014 hade ett stort fokus på *normkritik*, det vill säga att synliggöra och ifrågasätta sociala normer och hierarkier. Workshops och utbildning om normkritik ingick i både ledarutbildningen och i själva kollo och ett normkritiskt tänkande genomsyrade pedagogiken och bemötandet av deltagare och medarbetare.

1.1.2 Om SEL

Detta avsnitt handlar om SEL, *Social and Emotional Learning*, alltså socialt och emotionellt lärande, ett samlingsbegrepp jag valt att använda som inspiration och utgångspunkt för den studie som presenteras i denna uppsats.

Den nordamerikanska ideella organisationen CASEL, *Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning* (2014), beskriver SEL som ”the process through which children and adults acquire and effectively apply the knowledge, attitudes and skills necessary to understand and manage emotions, set and achieve positive goals, feel and show empathy for others, establish and maintain positive relationships, and make responsible decisions” (CASEL: SEL defined, 2014).

CASEL delar in SEL i fem kluster av huvudkompetenser:

1. *Självmedvetenhet*. Att vara medveten om sina egna egenskaper och känslor samt hur de påverkar ens beteende. Här ingår till exempel att känna till sina styrkor och svagheter samt att ha ett välgrundat självförtroende.
2. *Självkontroll*. Att kunna kontrollera sina egna känslor och beteenden i olika situationer. Till exempel att kunna hantera stress, kontrollera impulser, finna motivation samt att sätta upp, jobba mot och uppnå egna mål.
3. *Social medvetenhet*. Att kunna förstå sociala och etiska normer, ha förståelse och empati för människor från andra bakgrunder och kulturer, samt förstå vikten av sociala gemenskaper och tillhörigheter på olika nivåer.
4. *Social kompetens*. Att kunna skapa och upprätthålla hälsosamma relationer med individer och grupper från olika bakgrunder och kulturer. Här ingår bland annat att kunna kommunicera tydligt, lyssna aktivt, samarbeta, konstruktivt hantera grupstryck samt att kunna söka och erbjuda hjälp när det är nödvändigt.
5. *Ansvarsfullt beslutsfattande*. Att göra respektfulla och konstruktiva val, baserade på etiska och sociala normer, angående personligt beteende och sociala interaktioner, samt att göra realistiska överväganden gällande konsekvenser för eget och andras välmående. (CASEL: SEL Competencies, 2014)

Viktigt att veta är att SEL i sig inte är något program eller projekt, även om det finns många program som rekommenderas av CASEL för att främja SEL. SEL är ett utspritt koncept och begrepp i Nordamerika, men så vitt jag kunnat utröna är det inte

det i Sverige. Jag har i denna studie valt att inspireras av och utgå från definitionen av SEL och de fem kompetenserna som samlingsbegrepp för personlig utveckling. Jag har undersökt hur deltagare i Popkollo upplevt att de utvecklats i nämnda kompetenser trots att Popkollo alltså inte är ett program eller projekt kopplat till SEL.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet för studien är att med hjälp av kvalitativa intervjuer med deltagare och ledare undersöka på vilket sätt medverkan i ett musikprojekt kan påverka ungdomars upplevda emotionella och sociala lärande. Studien syftar även till att undersöka vilka faktorer som under projektets gång spelar in för den eventuella utveckling deltagarna upplever att de går igenom, utöver det rent musikaliska. Eftersom musikprojektet som valdes för studien riktar sig till enbart tjejer och transpersoner blev det även relevant att undersöka hur deltagarna upplevde att de påverkades av att musikprojektet var könsseparatistiskt.

Studiens forskningsfrågor kan formuleras så här:

- Hur upplever sex personer som varit involverade i musikprojektet Popkollo att de medverkande ungdomarna kan ha påverkats emotionellt och socialt?
- Vilka faktorer upplever de har påverkat ungdomarnas emotionella och sociala lärande?

1.3 Uppsatsens disposition

I nästföljande kapitel presenteras litteratur som bedömts anknyta till ämnet för studien. Litteraturen tar upp mervärden av musicerande för ungdomar, musikprojekt, och unga tjejers relation till musik. I tredje kapitlet förklarar jag mina val av metod för studien, i fjärde kapitlet presenteras studiens resultat och i det sista kapitlet diskuteras resultatet i förhållande till den litteratur som omnämnts. Denna sista del mynnar ut i slutsatser och förslag på hur studiens resultat kan kopplas till det musikpedagogiska området samt vilken fortsatt forskning som skulle kunna vara av intresse för ämnet.

2 Litteratur

Detta kapitel innehåller en sammanfattning av litteratur som har bedömts anknyta till ämnet för studien. I den första delen presenteras litteratur och forskning om mervärdet av musik generellt, musikens roll för personlig utveckling samt skapandet av en identitet hos ungdomar. Sedan följer en del om musikprojekt för ungdomar och vad tidigare forskare funnit på just det specifika området. Slutligen följer en del om tjevers musikutövande.

2.1 Musik, ungdomar och mervärde

Hur påverkas människor, och mer specifikt ungdomar, av att utöva musik? Vad har musikutövande för mervärde för ungdomar? Ruud (2006) hävdar i sin bok om musikens påverkan på människors personliga utveckling att musik är "a force in creating relations between people, connecting and functioning as a base for networking, or in serving everyday needs for choosing and articulating values" (s. 60) och syftar på musikens förmåga att skapa relationer och föra människor samman, och att motivera folk att reflektera över sina värderingar. Vidare hävdar han att musik gör människor till toleranta, socialt medvetna och ansvarstagande människor. Genom att spela musik måste man ta itu med frågor om estetik, musiksmak, teknologi, ekonomi, politik, ras och kön. På detta vis ger Ruud uttryck för hur musik kan tjäna som en länk mellan ungdomar och samhället när de för första gången ska skapa sig en identitet med värderingar och tillhörighet. "Playing in a band seems to be almost an instant way of constructing a cultural and personal platform which clearly gives a sense of partaking, acting upon and influencing the environment." (s. 62)

Enligt Ruud har musiken även en stor roll för "jaget", hur vi uppfattar och formar oss själva. Han menar att musikutövande verkar stärkande för ungdomar och blir ett sätt för dem att bekräfta sin kompetens och stärka sin känsla av egenmakt. Musiken hjälper när ungdomar söker en ny självständighet och tar avstånd från familjen. Både musiksmak och musikutövande stärker barn och ungdomars känsla av individualitet och självständighet, samtidigt som de blir en koppling och ingång till nya grupper av

vänner och subkulturer. Ruud hävdar att ett gemensamt musikintresse kan stärka känslan av tillhörighet i en grupp och skapa en bättre sammanhållning.

Även Lilliestam (2009)) lyfter fram musikens betydelse för skapandet av en identitet och tillhörighet, speciellt bland dagens ungdom till skillnad från äldre generationer.

I en rapport om ungas kulturutövande från Ungdomsstyrelsen (2011) lyfts fördelar med ungas kulturutövande fram:

Många unga uppger att de förbättrat sitt självförtroende till följd av det egna kulturutövandet. De har fått nya vänner, en bättre hälsa samt bättre skolresultat. Särskilt starkt upplevs de positiva konsekvenserna av kulturutövandet när det gäller hälsa. Denna positiva självskattning gäller både tjejer och killar. Sammantaget tyder resultaten på att kulturutövande kan sättas i samband med flera eftersträfvansvärda samhällspolitiska mål. (s. 5)

Enligt rapporten blir kulturutövandet dessutom ofta en investering för ungdomarna i form av en yrkesdröm (enligt 30 % av informanterna), investering i kompetens (58 %) och/eller investering i personlig stil (61 %).

Musiken har alltså enligt Ungdomsstyrelsens rapport ett stort mervärde för både individen och samhället. Trots detta finns enligt Regelski (2006) en historia och tradition bland musikutövare och musikutbildare att framför allt argumentera för att musik ska läras ut och utövas för musikens egen skull, för konstnärlighet och estetik, och att mervärderna kopplade till sociologi och social teori är oväsentliga. Regelski hävdar att dessa nedärvda värderingar om att musik och sociologi inte går ihop gör att majoriteten av dagens musiklärare inte ser sociologi och social teori som viktiga faktorer i sitt arbete och att de fördelar med musik som finns inom detta område sällan lyfts fram i debatten om musikundervisningens vara eller icke vara.

Bergman (2009) påpekar att ungdomar i dagens samhälle har bättre möjligheter än någonsin förr att utöva och skapa musik tack vare bland annat musikundervisning i kommunal regi, lättillgänglig information på Internet samt programvara för datorer. Ungdomsstyrelsens rapport (2011) visar att 36 % av alla unga mellan 13 och 25 år ägnar sig åt musik som fritidsaktivitet. 22 % är anslutna till kultur- eller musikskola som enligt undersökningen är den vanligaste arenan för att lära sig musik på fritiden. Bergman (2009) konstaterar dock i sin undersökning att det finns ungdomar som inte upplever den kontinuerliga instrumentalundervisning de erbjuds på kultur- och musikskola som givande och motiverande. En anledning till detta verkar vara att lärarna inte tar tillräcklig hänsyn till vad och hur eleverna föredrar att spela. Därmed

kan en konflikt uppstå för eleverna mellan å ena sidan den önskade identitet eleverna vill skapa sig genom musiken och å andra sidan lärarens musikval. ”Att bli förknippad med sådan musik innebär en risk att uppfattas som en person som inte gör sina egna aktiva val, något Sara till varje pris försöker undvika. Det förefaller dock inte som att hennes pianolärare är medveten om den problematiken.” (s. 106), skriver Bergman om ett fall. En annan anledning som nämns är att undervisningen på kulturskola inte har varit korrekt nivåanpassad vilket gjort att de tappat motivationen.

2.2 Musikprojekt för ungdomar

Hur påverkas då specifikt ungdomar som deltar i musikprojekt? Saether (2011) följer i sin studie gymnasieungdomar med problem i skolan som deltar i Rädda Barnens Musikprojekt, där deltagarna spelar in ett musikalbum. Hon finner bland annat att arbetet med musik i projektet ökar ungdomarnas resiliens, det vill säga deras förmåga att motstå, övervinna eller återhämta sig från problem och svårigheter. Även ungdomarnas självkänsla och självförtroende ökade under projektets gång. Att delta i musikprojektet lärde ungdomarna att sätta upp rimliga mål, gav dem nya sätt att uttrycka sig på och ökade deras sociala kapital genom att lära dem nya sätt att ta kontakt med människor och upprätthålla fungerande relationer. Ungdomarna fick också nya perspektiv på samhället och livet i stort samt hur val de gjorde kunde påverka deras framtid. Saether ger även uttryck för att medverkan i musikprojektet gav ungdomarna en chans att ändra negativa vanemönster samt att det bidragit med positiva normer, värderingar samt handlingsmönster som deltagarna kunnat använda för formandet och stärkandet av sin identitet. Som exempel på anledningar till att musikprojektet lyckats med detta nämner hon en inkluderande undervisning, starka relationsband mellan deltagare och lärare samt en deltagarstyrd pedagogik där läraren följer eleven snarare än tvärtom.

Törnqvist (2000) har studerat ungdomars upplevelser av arbetet i ett musikprojekt där elever från en grundskola skapar en musikal. Deltagarna i hennes studie uppgav det självständiga arbetet i projektet som motiverande, i kombination med att eleverna fick ta på sig ansvar för olika delar av produktionen. Hon kommer också fram till att det sociala samspelet varit en central aspekt i projektet. Deltagarna blev tvungna att lära sig samarbeta och förhålla sig till varandra, och ungdomarna fick social träning genom att delta. Hennes deltagare berättar om mod, gemensam styrka, stolthet och vi-

känsla i samband med uppförandet av musikalen. Törnqvist tar även upp självförtroende, självkänedom, nervositet och ångest som exempel på saker deltagarna jobbat med under projektets gång, samt att de haft nytta av vad de lärt sig om dessa saker även utanför projektet. Dessutom ökade eleverna sin sociala medvetenhet när de lärde känna nya vänner under nya förhållanden i projektet. Törnqvist framhåller även tjusningen i, och den positiva effekten av, skapelseprocessen i projektet.

Sivard (2014) undersöker och diskuterar effekten av musikorganisationen Popkollos musikprojekt, och konstaterar att ”på det personliga planet och för deltagarnas eget musicerande hemmavid, verkar Popkollo ha haft ytterst stor positiv effekt på deltagarna. Oavsett hur det har gått med bandet, bär deltagarna med sig positiva kollo-minnen. Många har utökat sitt musikintresse, och flera vill fördjupa detta under ett framtida kollo.” (s. 23) Informanterna i Sivards studie uppger bland annat att de hinner lära sig musik fortare och bättre i projektet jämfört med i skolans musikundervisning, och att det varit utvecklande att befinna sig i ett musiksammanhang där alla valt att hålla på med musik och är frivilliga deltagare. Sivard förklarar deltagarnas positiva upplevelser av projektet med mindre undervisningsgrupper, större tillgänglighet till instrument samt mer tillgängliga och tålmodiga lärare än jämfört med skolans musikundervisning.

I ett annat examensarbete undersöker Abelli (2013) hur ett musikprojekt, RGRA – Rörelsen Gatans Röst och Ansikte, kan vara en främjande resurs för ungdomar som lever i socioekonomiskt utsatta områden. Hon tar upp vilka metoder som används i projektet samt hur deltagarna upplever att de påverkats av att delta i projektet. Hennes slutsats blir att projektet ger ungdomarna en chans att synas och höras, verktyg för att få utlopp för sin kreativitet och en chans att tycka till och engagera sig i samhällsfrågor.

2.3 Tjejer och musik

I Ungdomsstyrelsens rapport om ungas kulturutövande på fritiden (Ungdomsstyrelsen, 2011) framgår att killar är i majoritet vid öppna verksamheter och studieförbund som erbjuder kultur för ungdomar, medan tjejer i större utsträckning utövar kultur enbart i hemmet. Rapporten belyser även en skillnad mellan könen när det gäller kulturidentitet, det vill säga om man ägnar sig åt en

kulturaktivitet som man kallar sin egen och som man anser betyder mycket för ens identitet. Det framgår att bland killar som utövar musik har 54 % en kulturidentitet kopplad till musiken, medan siffran för tjejer är 33 %. Dessutom avtar tjejers yrkesambition kopplad till kulturutövande med åldern, medan trenden för killar är omvänd. Orsaker till denna skillnad kan enligt Ungdomsstyrelsen handla om ”egna intressen och prioriteringar, men också vara ett uttryck för vilka attityder och strukturer tjejer och killar möter på vägen, och i vilken mån de upplever det som möjligt och blir uppmuntrade att välja en karriär med kulturinriktning” (s. 86).

Björk (2011) hävdar liksom Ungdomsstyrelsen att flickors musicerande sker i privata sfärer till stor utsträckning medan det offentliga rummet domineras av män, och att det på grund av traditionellt och kulturellt betingade skillnader mellan könen finns färre utrymmen för tjejer som vill lära sig populärmusik än för killar. I sin artikel undersöker hon musikprojekt för tjejer och finner bland annat att flickorna i projekten får ett rum som kan vara ”en tillfällig fristad från konkurrens, kontroll och styrning, från en genusdisciplinerande blick, och från krav på ständig social reflektion som splittrar och tar fokus från det musikaliska skapandet” (s. 203). I de enkönade projekten får tjejerna enligt Björk en möjlighet att avgränsa sig mot omvärlden och fokusera på musiken, ta en aktiv roll och experimentera med nya instrument och ny kunskap i en trygg miljö.

I sitt examensarbete skriver Sivard (2014) om unga tjejers erfarenheter innan, under och efter Popkollos sommarkollo. Hon konstaterar här att deltagarna i hennes studie upplever att de ”känner sig tryggare, att de vågar prova på mer saker, är mindre rädda för att göra bort sig, att fokus ligger på dem och att de får spela exempelvis bas och trummor” (s. 14), när killar inte är med. Andra fördelar som nämns är att tjejerna fått testa nya roller samt att de upplevt att de inte behövt bry sig om sitt utseende lika mycket.

2.4 Sammanfattning av litteratur

Det finns alltså många som hävdar att musicerande har ett stort socialt och personligt mervärde för ungdomar. Vissa menar att dessa mervärden lyfts fram för sällan och får för lite fokus i undervisningen. Det nämns i litteraturen att de flesta ungdomar som undervisas i musik utanför grundskolan gör så via musik- eller kulturskola, men att

det finns anledning att misstänka att alla inte känner sig motiverade att delta i musik- och kulturskolornas undervisning.

Vidare finns studier av ett antal musikprojekt för ungdomar, där flera mervärden utöver själva musiken som sådan uppmärksammas. Slutligen kan konstateras att fördelningen mellan tonårstjejer och tonårskillar inte är jämn när det gäller musikutövande, att unga tjejer musicerar i privata sfärer och unga killar i offentliga rum, samt att det på grund av attityder och strukturer, traditioner och kulturer finns mindre utrymme för tjejer att utöva musik och mindre möjlighet för tjejer att välja en karriär inom musik. Könseparatistisk undervisning föreslås som en tillfällig lösning för att öka tjejers närvaro på musikscenen.

3 Metod

I detta kapitel redogörs för den studie som ligger till grund för uppsatsen: det förberedande arbetet, studiens design, urval av deltagare samt analys och strukturerandet av det inhämtade materialet. I *3.1 Metodologiska överväganden* motiveras den metod som använts för studiens utförande. I *3.2 Urval* berättas mer om projektet och hur informanterna valdes ut, och i *3.3 Studiens genomförande* hur intervjuerna och analysen av materialet gick till. Slutligen finns i *3.3 Etiska överväganden* och i avsnittet om *3.4 Trovärdighet* information och reflektioner över bland annat studiens etiska aspekter, reliabilitet och validitet.

3.1 Metodologiska överväganden

Den metod som använts för studien som ligger till grund för denna uppsats är av kvalitativt slag. Detta metodval har motiverats av att ämnet för studien kan sägas anknyta till human-, kultur- och samhällsvetenskap (Jfr Patel & Davidsson, 2003). Att studien är kvalitativ innebär enligt Patel och Davidsson att den till skillnad från kvantitativa studier, som syftar till att kunna generalisera och därmed kräver ett större antal forskningsobjekt, ”skaffar en annan och djupare kunskap än den fragmentiserade kunskap som ofta erhålls när vi använder kvantitativa metoder” (s. 118). Kvalitativa studier syftar till att försöka förstå och tolka ett fenomen på djupet utifrån ett holistiskt perspektiv, genom att fokusera på ett fåtal informanter och deras personliga upplevelser och erfarenheter. Fokus ligger på ord snarare än på siffror och det rör sig ofta om ett så kalla andra ordningens perspektiv, det vill säga att man tar reda på hur något *uppfattas* snarare än hur det *är* rent objektivt sett. Stukat (2005) uttrycker detta på följande sätt: ”Det gäller att identifiera uppfattningar och att beskriva variationer av uppfattningar. Man väljer att beskriva hur något framstår eller ter sig för människor (kallas andra ordningens perspektiv) och inte hur något egentligen är (första ordningens perspektiv)” (s. 33). Enligt Patel och Davidsson (2003) ses forskarens förförståelse, tankar, intryck och känslor som en tillgång snarare än ett hinder när det gäller att tolka och förstå materialet inom kvalitativ forskning. Ämnet från denna studie har inspirerats av mina egna erfarenheter och tankar kring

fenomenet personlig utveckling och socialt och emotionellt lärande inom musikprojekt för ungdomar. Resultatet som presenteras i uppsatsens fjärde kapitel bygger på informanternas personliga berättelser, tankar och upplevelser.

För att få en så nära och sann bild som möjligt av informanternas uppfattning om sin personliga utveckling i musikprojektet har kvalitativa halvstrukturerade intervjuer bedömts utgöra det bästa underlaget för studien. Patel och Davidsson hävdar att ”syftet med en kvalitativ intervju är att upptäcka och identifiera egenskaper och beskaffenheten hos något, t.ex. den intervjuades livsvärld eller uppfattningar om något fenomen” (s. 78), och att detta innebär att man i förväg inte kan formulera svarsalternativ för respondenten, vilket gör att en låg grad av strukturering krävs för att komma åt svar som kan anses relevanta.

3.2 Urval

Detta avsnitt handlar om val av projekt som ligger till grund för studien samt om hur urvalet av informanter gått till.

3.2.1 Projekt

Valet av projekt för studien föll på Popkollo för att det stod ut som ett tydligt, seriöst och konsekvent projekt med god organisation. Popkollo var dessutom ett projekt jag själv redan hade en viss inblick i, då jag jobbat som kock vid ett av kollotillfällena. Mot bakgrund av att jag själv fått denna inblick i hur kollot var utformat hoppades jag att denna min personliga erfarenhet skulle öka både min förståelse för deltagarnas berättelser och underlätta analysen av det insamlade materialet.

3.2.2 Intervjudeltagare

Kvale (1997) hävdar att ett bra antal intervjudeltagare är ”så många personer som behövs för att ta reda på vad du vill veta” (s. 97). Han påpekar också att antalet beror på ”den tid och de resurser som finns tillgängliga för undersökningen” (s. 98). I denna studie intervjuades sex personer med anknytning till musikprojektet Popkollo. För att få en bättre helhetsbild intervjuades personer med tre olika perspektiv:

- Tre av intervjudeltagarna, här kallade Judith, Alva och Tilde, var vid intervjutillfället 14-15 år och deltog i projektet några månader innan intervjuerna ägde rum. Dessa tre hade alltså ett färskt minne av projektet och kunde ge aktuella beskrivningar av upplevelser, men kunde följaktligen inte uttala sig om vilka effekter av deras medverkan i projektet som blev långvariga.
- Två av intervjudeltagarna, som här fått namnet Eva och Stella, var båda över 20 år och deltog i projektet för minst fem år sedan och kunde därmed ge en mer mogen beskrivning av hur de i efterhand märkt att det påverkade dem att medverka i projektet. De kunde dock inte förväntas ha lika detaljerade minnen av upplevelsen i sig som de yngre informanterna.
- För att komplettera och sammanlänka dessa fem intervjuer med projektdeltagare gjordes också en intervju med en person som arbetat som ledare på Popkollo Malmö, som fått det fingerade namnet Batul. Ledaren kunde berätta hur de jobbar med och filosoferar kring personlig och social utveckling för deltagarna i projektet och ge ett utifrån-perspektiv av vad hon tycker sig se deltagarna gå igenom under veckan.

Valet av informanter motiverades av deras tillgänglighet och vilja att delta i studien i fråga, samt deras ålder. En lägre åldersgräns sattes av etiska och praktiska skäl vid 14 år, eftersom intervjufrågorna inte bedömdes passa yngre deltagare. Ett utskick gjordes via Popkollo Malmös ledning till de deltagare och ledare som deltagit eller jobbat på Popkollo Malmös sommarkollo 2014, och de som anmälde sig som frivilliga togs med som informanter. Endast tre deltagare som uppfyllde ålderskravet anmälde sig som frivilliga och tillgängliga i tid för att kunna delta i studien. Av denna anledning krävdes ingen ytterligare urvalsmetod. Att hitta de två äldre deltagarna krävde dock en del efterforskning, även den med hjälp av Popkollo Malmös ledning.

3.3 Studiens genomförande

Detta avsnitt handlar om själva genomförandet av studien, det vill säga hur intervjuerna förbereddes och gick till samt hur de sedan transkriberades och analyserades.

3.3.1 Förarbete

Informanterna fick efter att de valts ut ett mail med kort information om vem jag är, om studiens syfte och hur intervjuerna och analysen av intervjuerna skulle gå till, inklusive information om anonymitet. Kvale (1997) betonar vikten av att erhålla *informerat samtycke* från informanterna inför intervjun och att det därför är viktigt att de känner till alla omständigheter innan de tackar ja till att delta. Eftersom de yngre informanterna inte läste sin mail regelbundet sköttes en del av kommunikationen med dessa via chatt och sms. På detta vis bestämdes även tid och plats för intervjun. Informanterna fick välja tid och plats som passade dem, men med krav på att platsen skulle vara fri från störningsmoment. Stukat (2005) betonar vikten av att utföra intervjun i en för informanten ohotad och lugn miljö, och rekommenderar därför att informanten får föreslå en plats de känner sig bekväma med. Då en stor del av intervjuerna var koncentrerade kring informanternas personliga minnen, berättelser, känslor och upplevelser kändes det viktigt att bygga upp en bekväm stämning och ett förtroende mellan mig och informanterna. Därför genomfördes samtliga intervjuer i samband med en fika där vi fick tillfälle att samtala både innan och efter intervjun. Kvale (1997) menar att uppföljning av kvalitativa intervjuer är viktig eftersom informanterna har delat med sig av sig själva och kan känna sig sårbara. Trots att intervjuerna inte var längre än ca 40 minuter vardera har minst två till tre timmar lagts vid varje intervjutillfälle. Samtliga intervjuer spelades in med hjälp av laptop och programvaran GarageBand.

3.3.2 Intervjuer

Intervjuerna genomfördes enligt Kvales rekommendation (1997) för halvstrukturerade intervjuer. En halvstrukturerad intervju är enligt Kvale en intervju som följer en intervjuguide omfattande en rad teman och förslag till relevanta frågor, men där det finns möjlighet att göra förändringar gällande form och ordning under intervjuns gång för att bättre kunna följa upp svaren. Kvale framhåller att ”Ju spontanare intervjuproceduren är, desto större blir sannolikheten att man ska erhålla spontana, livliga och oväntade svar från intervjupersonens sida. Och vice versa: ju mer strukturerad intervjusituationen är, desto lättare blir det senare under analysstadiet att strukturera intervjun.” (1997, s. 121) Det var därför viktigt att hitta en balans mellan

spontaniteten och strukturen under intervjuerna. Inför intervjuerna skrevs enligt Kvales rekommendation tre olika intervjuguider, en för de yngre deltagarna (se bilaga 1), en för de äldre (bilaga 2) och en för ledarna (bilaga 3).

Guiden kan beskriva i stort de ämnen som ska täckas eller den kan rymma en rad omsorgsfullt formulerade frågor. För den här diskuterade halvstrukturerade typen av intervju innehåller guiden en översikt över de ämnen som ska täckas och förslag till frågor. Det beror på vilken uppläggning intervjun fått, om frågornas lydelse och ordningsföljd är avgjorda på förhand och bindande för intervjuaren, eller om det vilar på intervjuarens omdöme och känslighet att avgöra hur strikt han ska följa guiden och hur långt han ska drivas iväg med den intervjuades svar. (Kvale, 2007, s. 121)

Varje intervju inleddes med att informanten i korthet fick veta om bakgrunden till studien, hur intervjun skulle gå till, hur den spelades in och skulle komma att transkriberas och analyseras. Sedan startade själva intervjun med ett fåtal inledningsfrågor där informanten fick berätta kort om sig själv. Kvale (1997) menar att dessa inledande minuter är avgörande, eftersom informanten här bestämmer sig för om hen ska öppna upp eller inte. Efter inledningsfrågorna följde ett antal övergripande frågor om informanternas upplevelse av Popkollo, som sedan leddes vidare in på mer detaljerade och specifika frågor. I slutet av intervjun gjordes en kort avrundning av intervjun, även den enligt Kvales rekommendation (1997):

Samspelet kan rundas av med att intervjuaren tar upp några av lärdomarna från intervjun; den intervjuade vill kanske kommentera denna feedback innan intervjuaren avslutar: ”Jag har inga fler frågor. Har du något mer att ta upp eller fråga innan vi avslutar intervjun?” Detta ger den intervjuade ytterligare tillfälle att ta upp frågor som hon tänkt på eller undrade över under intervjun. (s. 120)

3.3.3 Transkribering och analys

Vid transkriberingen av intervjuerna återgavs språket exakt och ordagrant med talspråklig stil, men utan eventuella ljud och emotionella uttryck som skratt, ”öh” och ”hm”. Materialet från intervjuerna transkriberades med hjälp av programvaran InqScribe.

Patel och Davidsson (2003) framhåller att det inom kvalitativ forskning inte finns något enhetligt arbets sätt när det gäller analys, och att forskare utformar och tillämpar egna varianter och tolkningar av kvalitativa metoder utefter sina behov för varje enskild studie. De hävdar att varje kvalitativt forskningsproblem kräver sin egen

metod. De rekommenderar dock att materialet läses igenom och bearbetas upprepade gånger. Vid varje ny genomläsning och bearbetning upptäcks nya mönster, sammanband, teman och kategorier som slutligen kan sammanställas till ett färdigt resultat. I denna studie tillämpades detta arbetssätt. Efter transkriberingen lästes allt material igenom på nytt för att få en överblick. Vid tredje genomläsningen delades det i den mån det gick in under fem förutbestämda kategorier efter de fem huvudkompetenser för SEL som nämns i 1.2.2, det vill säga självmedvetenhet, självkontroll, social medvetenhet, social kompetens och ansvarsfullt beslutsfattande. Allt i materialet passade inte in under dessa förutbestämda kategorier, varför en kategori för ”övrigt” lades till under rubriker som beskrev innehållet. Många uttalanden passade in under flera kategorier, något som det också togs hänsyn till. Därefter lästes det nu kategoriserade materialet igenom och ett antal mer relevanta nya teman och samband upptäcktes. Vissa av de fem kompetenserna bedömdes sammanfalla så pass mycket att materialet fördelades om under två huvudkategorier, en för ”jaget” (självmedvetenhet, självkontroll) och en för ”samspel med andra” (social medvetenhet, social kompetens). Den femte kompetensen, ansvarsfullt beslutsfattande, var svår att skilja ut och sammanföll så pass mycket med övriga kategorier att den inte fick en egen huvudkategori. Material som bedömdes vara överflödigt, irrelevant och med upprepningar i förhållande till studiens syfte rensades bort. Slutligen sammanställdes och strukturerades materialet från varje intervju under ett antal nya teman under de båda nya huvudkategorierna som tidigare nämnts.

3.4 Etiska överväganden

Enligt Vetenskapsrådet (2002) finns fyra allmänna huvudkrav på etik i humanistisk forskning. Dessa sägs vara ”informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet” (s. 6). Två av dessa, informationskravet och samtyckeskravet, var aktuella att överväga inför utförandet av intervjuerna.

Som tidigare nämnts fick deltagarna information om studiens syfte och hur intervjuerna skulle utföras, analyseras och användas i studien, samt att deras medverkan var frivillig och kunde avbrytas om de så önskade. De fick denna information både skriftligt innan de tackade ja till medverkan och muntligt innan själva intervjun genomfördes. En av informanterna hade ännu inte fyllt 15, och i detta

fall kontaktades även informantens vårdnadshavare för att få information och ge samtycke, enligt Vetenskapsrådets rekommendation för barn som deltar i studier (2002). På detta vis uppfylldes kraven på information och samtycke.

Alla informanter är anonyma i studien, de namn som används är fingerade, och deltagarna har haft möjlighet att ge respons på sina egna transkriberade uttalanden.

När citat plockades ut för resultatkapitlet rättades språket varsamt i vissa fall, till exempel togs upprepningar av ord och en del småord som ”typ” och ”liksom” bort. Kvale (1997) poängterar att det av respekt för intervjupersonerna kan vara passande att ”föreställa sig hur de själva skulle ha velat formulera sig i skrift” (s. 156) när materialet redigeras.

3.5 Trovärdighet

Metoden som valdes för insamling av underlag för studien var halvstrukturerade kvalitativa intervjuer. Denna metod var den som bedömdes bäst kunna spegla informanternas upplevelse av projektet. Informanterna fick med hjälp av denna metod möjlighet att utan stress fritt berätta om sin upplevelse och kunna utveckla och förklara sina svar på mina frågor. Självt fick jag möjlighet att få en förhållandevis djup förståelse för deras känslor och upplevelser kring projektet med tanke på att jag personligen höll i och transkriberade samtliga intervjuer och tyckte mig känna av stämning, tonfall och kroppsspråk.

Enligt Kvale (1997) är en vanlig kritik av kvalitativ forskning att det låga antalet informanter försämrar studiens reliabilitet. Detta uppvägs delvis genom att urvalet av informanter för studien gjordes med tanke på att få en så tydlig bred helhetsbild som möjligt med hjälp av deltagarnas olika perspektiv, där de äldre informanterna och Popkolloledaren kunde komplettera de yngre deltagarnas berättelser. Det kan dock mycket väl finnas en mängd andra variationer och upplevelser bland övriga Popkollodeltagare, eftersom studiens resultat främst baserar sig på de fem intervjuade deltagarnas upplevelser så som de själva uttryckt sig. Eftersom få av dem som anmälde sig frivilliga uppfyllde mina krav för att delta i studien går det att ifrågasätta hur representativt urvalet var. Viktigt att tänka på är också att det i en intervjustudie av denna sort, som baserar sig på deltagarnas berättelser, inte går att säga hur deltagarna faktiskt har påverkats, utan endast hur de själva *upplever* att de påverkats (Jfr Stukat, 2005). Resultatet bör alltså ses som en inblick i hur ett antal personer

upplever att det *kan vara* snarare än hur det *är*. Fördelen med en begränsad studie och ett litet antal informanter har i det här fallet varit att en förhållandevis trovärdig, djup och detaljerad bild av informanternas upplevelser framkommit, eftersom det har funnits tid för mig att omsorgsfullt planera, genomföra och analysera personliga intervjuer.

Även informanternas partiskhet kan ses som ett problem för validiteten. Kanske vill de ge intervjuaren de svar de tror att intervjuaren vill ha, kanske är de inte ärliga i sin framställning av sig själva eller känner sig obekväma med att ge ärliga svar på personliga frågor. Kvale lyfter fram problematiken med att informanten kan känna sig förförd eller obekväma av själva intervjusituationen och därför berätta annat än hen hade tänkt. För att motverka detta hölls en kort information och diskussion om ovanstående frågor med informanten, där vi även betonade konfidentialiteten för deltagarna i studien. Dessutom försökte jag skapa en förtrolig och avslappnad miljö genom att intervjuerna skedde i samband med en fika där vi fick chans att snabbt lära känna varandra och prata om både studien och annat.

4 Resultat

I detta kapitel presenteras det analyserade och sammanställda resultatet från de intervjuer som gjorts med en ledare och fem deltagare i projektet Popkollo. Ledaren kallas i det här arbetet för Batul. Två av informanterna som fått namnen Eva och Stella deltog i Popkollo för mer än fem år sedan. De övriga informanterna Judith, Alva och Tilde deltog som tidigare nämnts i Popkollo bara några månader innan intervjuerna genomfördes.

Materialet från intervjuerna är här uppdelat två huvudkategorier. En som rör *självmedvetenhet och självkontroll* samt en som rör *social medvetenhet och social kompetens*. Under analysen framkom ett antal teman under var och en av dessa båda huvudkategorier.

4.1 Självmedvetenhet och självkontroll

I detta första avsnitt redovisas kategorin *självmedvetenhet och självkontroll*. Fokus ligger här på deltagarnas ”jag” och personliga utveckling, självinsikt, självförtroende och identitet. Efter analys har materialet som ligger till grund för detta huvudavsnitt delats in under sex teman: *trygghet, tjejer och musik, våga musik, självinsikt, förebilder och val i livet*.

Vi brukar generellt säga att musiken är vägen till målet. Att musiken är ett medel vi använder oss av för att egentligen skapa självkänsla, identitet och så, hos unga tjejer och transpersoner som vi jobbat med.

Det är det första Batul, Popkolloledaren, svarar på frågan om vad hon tror att deltagarna får ut av att vara med i projektet utöver det rent musikaliska. Det hon säger verkar gå igen, samtliga av de intervjuade deltagarna nämner vid flera tillfällen under intervjuerna att de på något sätt har fått insikter om sig själva och blivit stärkta. De har fokuserat på olika aspekter. Stella har berättat mycket om hur hon stärkte sin identitet som musiker:

Marit Bergman var där, det var liksom på riktigt. Så att det var någon som hade tagit min talang på allvar liksom, eller jag hade gjort det, det var väldigt viktigt.

Eva har framför allt berättat om att hon jobbade med sin blyghet, med att våga synas och ta kontakt med andra. Tilde har berättat om att våga stå för sina egna åsikter och sitt eget sätt att vara, att bli mer självständig, tro på sig själv: "Och sen har jag lärt mig också att stå för vad jag tycker. Och sen liksom, testa nya grejer. Man ska våga tro på sina drömmar. Man ska inte ge upp". Judith och Alva har talat mer om hur de lärt känna egenskaper hos sig själva, till exempel hur de reagerar i olika situationer.

De yngre intervjudeltagarna pekar alla ut kvällssamlingarna som tillfällen då de lärt sig positivt tänkande och där de har stärkt sitt självförtroende. Från kvällssamlingarna beskriver de en övning de kallar "love bomb", där deltagarna suttit i ring och sagt något positivt om den de sitter bredvid, som kompletterats med ett självutvärderande moment där de skrivit ned positiva saker om sig själva och bra saker de gjort under dagen. Dessa två moment verkar ha gett uppenbarelser om hur de kan bli bättre på att värdesätta det de själva gör, reflektera över sitt musicerande, öka sitt självförtroende och tänka positivt. Bland annat berättar de alla tre om att de brukar vara självkritiska, så det kändes bra att skriva ner och bekräfta att de gjort något bra och var bra på saker. Tildes beskrivning av självutvärderingen visar hur hon utvecklades under veckan:

Varje dag skulle man skriva tre grejer om vad man har gjort bra idag och tre grejer man var stolt över. Och jag är väldigt dålig på det. Alltså säga att jag är bra på någonting själv, för jag tycker inte att jag är bra på någonting typ. Men efter Popkollo så känner man mer att "jamen jag kan ju faktiskt göra det, jag är ändå bra på det". Och, första dagarna tyckte jag att det var jättesvärt att skriva någonting man var stolt över, så då skrev jag typ "Gick upp". Men sen kanske efter några dagar, då kände man såhär: "Men jag är faktiskt stolt över att jag klarade av att spela den låten idag och det gick bra liksom, jag gjorde inget fel". Och då lär man sig att tycka om sig själv att få bättre självförtroende.

I analysen av materialet framkommer också att flera av deltagarna känner att de blivit "starkare" på något vis av att delta i Popkollo. Batul pratar länge om musik som något som kan stärka ens självkänsla och ge människor kraft att övervinna svårigheter. "Man kan hitta en grupp med personer, starta ett band och skita i resten", säger hon. De båda äldre före detta deltagarna ger tydliga exempel på detta. Stella stärktes av att få utlopp och bekräftelse för sin musikaliska kreativitet. "Jag gjorde min egen grej. Min egen musik. Och det var väl kanske något mäktigt i det, alltså jag fick ju växa.". Eva som berättar att hon aldrig behövde "ursäkta för sig själv eller skämmas och så" på Popkollo, och att det förbättrade hennes självförtroende. "Det stärker en också, att

man vågar ta kontakt med andra människor och sådär”, fortsätter hon när hon talar om att befinna sig i miljö där hon kände sig trygg nog att ta kontakt med folk.

Det går att konstatera att intervjudeltagarna i någon mån upplever att de förbättrat sitt självförtroende, blivit bättre på att värdesätta sig själva och även att de känt sig mer motståndskraftiga under sin medverkan i Popkollo. I de följande delavsnitten presenteras sex teman med fokus på olika aspekter som framkommit i intervjumaterialet med anknytning till det första huvudavsnittet.

4.1.1 Trygghet

Ordet “trygg” eller beskrivningar av trygga miljöer och sammanhang återkommer i samtliga intervjuer. I intervjuerna verkade trygghet vara en viktig faktor för deltagarnas personliga utveckling under veckan, en faktor som går igen i flera andra teman. Det handlar enligt analysen av intervjumaterialet om att vara trygg att vara den man är, vara trygg att testa nya saker både gällande uttryck, identitet och musik, trygg att våga synas och trygg att ta sig an utmaningar. Informanterna säger sig uppleva Popkollo som en tryggare miljö än både grundskolans musiklektioner och annan musikundervisning. Batul berättar att de ibland får höra “mirakelhistorier” om ungdomar som förändrats väldigt radikalt efter att ha medverkat i Popkollo, som lyckats ta itu med diverse problem i samband med sin medverkan. På frågan om vad det kan bero på svarar hon:

“För att de har liksom hittat där en trygg miljö där de kunde få vara sig själva, och då vet de att det finns, och då kan de liksom leta efter det senare, och kanske hitta en identitet i musiken som gör så att de hittat någonting de kan få må bra av och vara med om.”

Själva tryggheten verkar deltagarna till stor del tillskriva ledarna. De berättar att det på Popkollo har varit okej att göra fel, att de blivit “peppade” och uppmuntrade att testa saker, att ledarna alltid varit positiva och spridit glädje. Alla verkar också, oavsett vilket år de deltagit i Popkollo, vara överens om att det funnits en gemenskap och övervägande god stämning på Popkollo som gjort att man känt sig trygg. Till exempel säger Judith när hon talar om den fina gemenskapen som hon tycker är unik för Popkollo att ”det är liksom ingen som säger något dåligt om någon annan”. Eva berättar att ”alla stöttade varandra”, att det inte var någon konkurrensstämning och att man vågade uttrycka sig mer i och med att det var ”trygg stämning, peppande

stämning”. Alva tyckte att det kändes tryggt att många delade hennes känslor och upplevelser, att man jobbade tillsammans och var nervösa och glada tillsammans.

Popkollos fokus på normkritik verkar ha varit en annan bidragande faktor till den trygga stämningen. Någon berättar om vänner som känt sig trygga att ”komma ut” med sin sexuella läggning på Popkollo. Bland annat berättar Alva om en övning de gör varje morgon, där alla väljer vilket pronomen de vill bli tilltalade med under resten av dagen. Hon tycker att det ger en trygghet att alla respekterar de val man gör:

Jag tycker att man lär sig, dels att det ger respekt, det är mycket en respektgrej också att "Du vill inte bli kallad för hon, och då kallar jag dig inte hon." Och det händer att man säger fel, men då säger man "Förlåt, jag gjorde fel."

Den trygga stämningen har även påverkat deltagarnas musicerande. Att våga testa, våga spela, våga sjunga och ta för sig musikaliskt är något Popkollo jobbar mycket med, enligt Batul. Hon säger:

Vi ska göra det så lätt som möjligt, vi ska göra det så roligt och lätt som möjligt, det är liksom själva pedagogiken kring det. Det behöver inte låta speciellt snyggt, det ska vara roligt och det ska vara gött. Och där kan jag tycka att många andra musikutbildningar fokuserar mer på det tekniska, men att vi fokuserar på någonting annat.

Deltagarna upplevde att de vågade musicera på ett nytt sätt, till exempel testa nya instrument, sjunga, utmana sig själva musikaliskt, skriva och spela upp egen musik och framträda på scen.

Det verkar alltså efter vad som framkommit i intervjuerna som att ledarnas positiva attityd gentemot varandra och deltagarna, den goda stämningen och gemenskapen samt det normkritiska arbetssättet tillsammans har lagt grunden för en trygghet som varit väldigt viktig för deltagarnas positiva personliga utveckling under och efter Popkolloveckan.

4.1.2 Tjejer och musik

Popkollo är endast till för folk som på något sätt identifierar sig som tjejer. I intervjumaterialet framkommer att även detta på olika sätt bidragit till majoriteten av intervjudeltagarnas positiva personliga utveckling, och att det finns en koppling till det som presenterades om trygghet i föregående delavsnitt. I detta delavsnitt redovisas intervjudeltagarnas tankar om att endast tjejer och transpersoner deltog i Popkollo.

Ledaren Batul hoppas att Popkollo kan vara en miljö där tjejer kan få en chans att i första hand bli sedda som musiker, och i andra hand som tjejer. Att man fokuserar på tjejers könstillhörighet snarare än deras musikskap är något som händer allt för ofta, enligt Batul:

Jag tänker att vad vi ger dem är en separatistisk miljö där de kan få slippa vara tjejer ett tag, kvinnliga musiker, kvinnliga basister, tjejtrummisen, tjejbandet - som faktiskt är begrepp som fortfarande hörs och syns överallt, och istället få vara bara vanliga musiker.

Stella påpekar att killar ofta tar mycket plats i musiksammanhang och att det märktes skillnad på Popkollo. Det var lättare att fokusera på sig själv och musiken när bara tjejer var med:

Nej men, det är alltid så att snubbarna tar mycket plats och ska på något sätt bedöma en, så det var skönt att slippa det och att man på något sätt fick fokusera på vad man själv tyckte, inte på vad de andra tyckte liksom.

Alva tyckte inte att Popkollos könsseparatistiska profil påverkade vilken roll hon hade rent musikaliskt, men att den däremot gjorde skillnad när man umgicks med varandra: "Att man är sig själv ganska liksom rakt på, men man blir tryggare i att vara sig själv när det bara är tjejer". Eva tror att det hjälpte henne att hantera sin osäkerhet att det bara var tjejer med: "Alltså för då vågade man ju ta för sig mer, tror jag. Eller såhär, det var det som gjorde att man vågade lite mer." Och Tilde tyckte även hon att det var lättare att ta för sig när det var bara tjejer, att folk fick se att man var bra på något utan att man blev överskuggad, men också att hon kunde slappna av mer och fokusera på musiken. Hon kände att hon inte behövde tänka lika mycket på sitt utseende och att man kunde vara mer öppen och känna sig trygg på ett annat sätt utan killarna.

Att inga män deltog i Popkollo har alltså haft individuella effekter för intervjudeltagarna, allt från att man kunnat ta större plats både musikaliskt och socialt och fokusera mer på musiken och sin egen utveckling till att man kunnat slappna av mer i sig själv och i gemenskapen och känt sig tryggare.

4.1.3 Självsikt

Detta delavsnitt tar upp det intervjudeltagarna har berättat som rör självinsikt. "Man lär sig saker om sig själv och om andra som man inte trodde", säger Alva. Tilde säger något liknande: "Man lärde känna sig själv tycker jag, under hela Popkollo". Klart är att alla deltagare håller med Alva och Tilde i att de upptäckt nya sidor hos sig själva.

Att på en vecka träffa uppåt femtio nya personer, delta i normkritiska övningar och workshops, bilda ett band, skriva en låt, repa och slutligen framföra/spela in låten verkar på informanternas berättelser ha varit intensivt och roligt. I processen verkar många av dem ha fått en ökad insikt, både om hur de fungerar socialt och hur de ser sig själva. Judith är kanske den som ger det tydligaste exemplet när hon talar om hur samarbetet i banden tvingade henne att hitta en ny roll:

Typ nackdelen med mig, det är att jag vill bestämma mycket och vara med på jättemycket. Och jag tror ju att genom att vara i band och såhär, att man lär sig att liksom, ta rätt mängd plats, men samtidigt att ta plats, inte att man inte ska ta plats, men liksom... Att jag förstår hur mycket som är rimligt ungefär. För att det ska bli så kul som möjligt liksom för hela helheten.

Att umgås intensivt med människor med olika åsikter gav Alva insikten att hon kan respektera alla oavsett vilka åsikter de har, och att hon ibland kanske måste tänka om själv:

Om någon kanske säger något så är man såhär "Men, vad är det för åsikt? Så kan man ju inte tycka?" Men så lär man sig lite att det kan man ju visst det! Jag kanske bara är väldigt trångsynt med vad jag själv tycker. Och liksom tycka att, det är klart man tycker att man själv har rätt, men man lär sig liksom "Jag kanske inte alltid har det, jag kanske har fel".

Eva träffade andra som också var blyga och kände att hon då insåg hur andra såg henne själv, men också att det var skönt att fler var som hon. Tilde nämner vid flera tillfällen att hon insett att hon tidigare tänkt mycket på vad andra tycker, men att hon nu insett att hon behöver bry sig mer om hur hon själv vill vara.

Mycket mer i materialet kan kopplas till just självinsikt än dessa uttalanden, återigen har det varit väldigt individuella upplevelser för varje deltagare. Men det står klart att Popkollo gett nya miljöer, kontakter och möjligheter som kunnat bidra till att intervjudeltagarnas självbild förändrats på olika vis då deras vanemönster runt socialt umgänge och musik har brutits.

4.1.4 Förebilder

I analysen av intervjumaterialet framkom det att förebilder varit en viktig del av den personliga utveckling som deltagarna menar har skett under deras Popkollovecka. Enligt Batul försöker de på Popkollo förse sina deltagare med förebilder på så många

plan som möjligt. Det gäller allt från de kvinnliga artister som spelas i högtalarna vid lunchen och gästartister som föreläser och spelar, till ledarna själva.

Samtliga av deltagarna i undersökningen säger att det har påverkat dem att träffa kvinnor som är verksamma i musikbranschen och beskriver framför allt ledarna som starka personligheter som "tycker om att göra vad de gör och är duktiga på att göra vad de gör" (Alva). Stella beskriver mötet och känslan av att kunna vara jämlik med "riktiga musiker" som "mäktigt", Judith kallar det "inspirerande" att träffa yrkesverksamma musiker och Alva tyckte att det gav hopp att träffa kvinnor som var yrkesverksamma musiker i en mansdominerad värld.

Flera av deltagarna kände dessutom att ledarna till skillnad från vuxna i många andra sammanhang var folk man kunde "hänga" med, att de umgicks med ledarna precis som de umgicks med varandra mellan aktiviteterna. Batul tror att även det mötet, att ungdomarna får umgås med unga vuxna, är viktigt, och menar att det är en stor del av ens roll som ledare på Popkollo att låta ungdomarna få prata av sig, reflektera över allt möjligt och tala om livet i största allmänhet.

Deltagarna verkar alltså precis som Batul hoppats ha hittat förebilder både för musik och allt möjligt annat, och dessutom träffat unga vuxna som de kunnat se upp till men samtidigt känna förtroende för.

4.1.5 Val och identitetsskapande

En av frågorna i intervjuerna med deltagare rörde hur de tror att deras medverkan i Popkollo har påverkat deras val inför framtiden och vad de gör idag. De båda äldre deltagarna tror båda att deras medverkan i Popkollo haft en viss roll i vilka val de gjort och vad de gör idag. Stella är numera musiker, låtskrivare och producent. Hon nämnde flera gånger under intervjun att Popkollo var sammanhanget hon först identifierade sig som just låtskrivare i, och att det även var där hon fick upp ögonen för att själv producera och spela in musik. Eva studerar på en singer-/songwriterlinje på folkhögskola och tror att mycket startade på Popkollo och att hennes medverkan där påverkade vilken gymnasielinje hon senare valde. Hon säger att det blev en uppenbarelse när hon lärde sig att sjunga stämmor på Popkollo, och att det var här hon insåg att det inte behövde vara så komplicerat att skriva låtar.

Bland de yngre deltagarna var frågan svårare att besvara, eftersom de så nyligen deltog i Popkollo. Två av intervjudeltagarna känner att de blivit mer inspirerade att

jobba med eller studera humanistiska frågor och att de är intresserade av psykologi. De tror att det intensiva umgänget på Popkollo och de diskussioner och workshops de deltagit i har gett dem nya synsätt och varit del av det som gjort att de fått upp ögonen för psykologi och samhällsengagemang. Den tredje säger att hon har en dröm som är att jobba med musik och artister på något vis, och att Popkollo, tillsammans med hennes musikidoler, fått henne att inse att hon kan kämpa mot sitt mål trots att hon inte alltid får stöd för det:

Om jag vill hålla på med musik, för det är många som säger att det är onödigt, men vill jag hålla på med musik och tycker det är kul, då ska jag göra det.

Trots att Popkollo varar i bara en vecka har projektet alltså varit en så pass stark och minnesvärd upplevelse att flera av intervjudeltagarna upplever att de blivit inspirerade till vad de vill sysselsätta sig med i framtiden. I vissa fall har medverkan i Popkollo också haft en stor roll i vilka val deltagarna gjort angående sin sysselsättning eller livsstil.

4.2 Social medvetenhet och social kompetens

I detta avsnitt redovisas kategorin social medvetenhet och social kompetens. Fokus ligger på sociala interaktioner och grupper, gruppdynamik, samarbetsförmåga och relationer, till skillnad från ”jaget” i avsnitt 4.1. Materialet har efter analys delats in under följande tre teman:

- *samarbete*
- *normkritik, mångfald och respekt* samt
- *gemenskap och relationer*

I intervjuerna framkommer att deltagarna inte bara lärt sig om sig själva, de har även fått nya perspektiv på andra och på samhället, tvingats samarbeta under nya former och fått nya vänner. Batul berättar att veckan brukar följa ”det klassiska *storming, norming, performing* som det brukar pratas om”. Hon beskriver processen som att deltagarna lär känna varandra snabbt genom intensivt umgänge och hittar roller i det nya sammanhanget (*storming*). Sedan skapas med ledarnas hjälp nya normer för gruppen, ”som ska kännas bra och trygga för alla” (*norming*). Detta jobbar de aktivt med både under morgon- och kvällsamlingar, bandmöten och workshops. Slutligen uppför deltagarna en konsert tillsammans i slutet av veckan (*performing*).

”Det är inte bara den här vänskapsgrejen heller utan det är ju också så att de gör någonting tillsammans som de kan vara stolta över”, avslutar Batul, och framhåller att det blir väldigt intensivt för deltagarna när de ska hinna igenom dessa faser på en vecka och samtidigt hinna spela mycket.

Det finns alltså många chanser för deltagarna på Popkollo att under veckan få nya erfarenheter, perspektiv och intryck som gör att de förändrar eller förbättrar sin sociala medvetenhet och förmåga att hantera relationer. De får också möjlighet att hitta sammanhang, vänner och gemenskap att ha med sig och passa in hos. I följande delavsnitt presenteras mer om de erfarenheter och tankar om detta som framkommit i analysen av intervjumaterialet med deltagare och ledare.

4.2.1 Samarbete

I detta delavsnitt tas frågan om samarbete upp. Deltagarna och ledaren Batul berättar att de har jobbat i band med folk de i många fall aldrig träffat förr, och tillsammans med sina band har de skrivit låtar, repeterat, framfört musiken på scen och i vissa fall spelat in låtarna. Deltagarna bor dessutom tillsammans, sover i samma rum, äter tillsammans och pysslar och umgås om kvällarna. Mycket samarbete krävs för att veckan ska fungera. Enligt Batul lägger ledarna mycket energi på att just samarbetet ska gå smidigt, bland annat genom att på samlingar låta deltagare och ledare prata om och skriva upp hur alla vill ha det under veckan och skapa regler för umgänget och arbetet som sker inom Popkollo. De har även kontinuerliga möten med varje band under veckan där de pratar om arbetsprocessen och samarbetet i gruppen och ger deltagarna strategier för att smidigt kunna jobba ihop.

Trots allt detta nämner få av deltagarna att de lärt sig något om samarbete. Ett fåtal strategier kommer fram. Den mest populära är att de lärt sig kompromissa, att många starka viljor ska samsas, att man inte alltid får som man vill men att det blir bra ändå. Judith ger ett exempel:

Det blir liksom enklare att samarbeta, så alla får liksom ändå någonting som de tycker om. Som vi till exempel, vi hade väldigt skilda åsikter så vi började med vad vi ville ha för typ av låt, vad för typ av text och vad vi ville med låten. Men då blev det också det där med att vi fick kompromissa väldigt mycket. Typ, vi använde en mening som jag kanske inte tyckte om så mycket, så då fick jag ta lite mer dist på gitarren.

Judith nämner även att hon tycker det är lättare att skriva låtar när man är flera som hjälps åt eftersom man inte fastnar lika lätt, och att hon lärt sig vilken roll som fungerar för henne när hon jobbar i grupp. Tilde berättar att hon rent av samarbetat med folk hon kanske inte trivdes med, att hon lärt sig acceptera att hon inte passar ihop med alla men att det ändå går att samarbeta och få det att fungera och bli trevligt.

Mycket av deltagarnas fokus gällande samarbete verkar ligga på just låtskrivarprocessen. Förutom låtskrivandet tyckte deltagarna att det fanns en generell anda av att man hjälptes åt för att allt skulle fungera på ett trevligt sätt trots en intensiv vecka. Att det trots de många olika personligheterna och viljorna i gruppen går att komma överens:

På något sätt så lär man sig att det kan fungera att alla är olika personer om vi alla tycker att det ska det. Om vi alla försöker få det att fungera så kommer det fungera, att jag är jag och du är du. (Alva)

Intervjudeltagarnas erfarenheter av samarbete rör sig alltså enligt vad som framkommit i analysen mest om låtskrivande, att acceptera och hantera olika viljor samt att hjälpas åt för att få en god stämning. Enligt ledaren lägger personalen på Popkollo mycket energi på att samarbetet ska fungera under veckan och deltagarna verkar mest känna av det i form av att de tycker det fungerat bra.

4.2.2 Normkritik, mångfald och respekt

Popkollo Malmö har ett stort fokus på normkritik och mångfald. I detta delavsnitt behandlas hur deltagarna enligt analysen av intervjumaterialet har upplevt detta och vad de känner att det haft för effekt för dem. Batul och deltagarna berättar om workshops, övningar och diskussioner om normer med ledare och deltagare under veckan. För många av deltagarna är detta något nytt som de ännu inte reflekterat över eller hört talas om, och de berättar i flera fall att det varit lite av en ”aha-upplevelse”. Det är även Batuls erfarenhet:

De tycker att det är väldigt intressant att prata om, de flesta. Det är många som kanske inte pratar om det, som kanske för första gången kommer i kontakt med det här begreppet liksom. Det kan vara kanske väldigt överväldigande för många, bara det.

Deltagarna uppger att det de lärt sig på Popkollo om normkritik har påverkat hur de ser både sig själva och andra. De känner att det är viktigt att prata om eftersom det sällan görs i andra sammanhang. I några fall satte diskussionerna om normkritik igång

ett nytt intresse för feminism och politik. Generellt verkar många nya perspektiv och tankar ha presenterat sig, och alla intervjudeltagare uppger att de på något vis blivit påverkade. Tilde uttrycker detta så här:

Innan om jag såg någon som kanske klädde sig helt annorlunda än vad jag gör så kanske jag tyckte "Men vad konstigt", nu känner jag mest "Vad kul att hon vågar vara sig själv, att sticka ut liksom". För det är ganska svårt, alltså i dagens samhälle.

Informanterna är överens om att ett medvetet fokus på normkritik har gjort att fler känt att de kunnat vara sig själva under veckan och att man har kunnat prata om saker man inte gör annars. En stor del av det informanterna lärt sig om normer och mångfald verkar ha kommit från deltagarna själva. "Man bor tillsammans med människor som är så annorlunda en själv men fortfarande så samma en själv i en vecka, att man lär sig saker om sig själv och om andra som man inte trodde", säger Alva. Många av deltagarna slogs av att alla på Popkollo var ganska olika varandra och tyckte att det var en rolig utmaning att få allt att fungera trots olikheter.

Flera av intervjudeltagarna kommer från mindre samhällen som de själva upplever som väldigt homogena, där det inte har funnits mycket utrymme till diskussion eller utforskande. "Jag kände typ ingen som var homosexuell då. Jag var så liten.", säger till exempel Stella. En del av "olikheterna" som informanterna nämner handlade om sexualitet eller könsidentitet, men mycket handlade också om saker som klädstil, musiksmak, personlighetsdrag eller politiskt engagemang. Till exempel beskriver Eva hur hon kom från en väldigt liten grundskola där hon alltid känt samma människor som kom från "samma trygga värld", och att det då var roligt att träffa Popkolloledare och deltagare som hon uppfattade som "väldigt alternativa", som hade olika bakgrund och olika syn på musik.

Batul förstår att de unga deltagarna kan uppleva en viss mångfald eftersom det på Popkollo ofta ser annorlunda ut än på de flesta grundskolor. Deltagarna får träffa folk utanför sin vanliga sociala krets. Hon tror också att deltagarna lär sig mycket och får nya perspektiv när de umgås med ledarna, eftersom ungdomar i den åldern sällan umgås med andra vuxna än lärare och familjemedlemmar.

Ett tydligt exempel på hur intervjudeltagarna har upplevt att de breddat sitt synsätt gentemot folk som är olika dem själva är att samtliga av de tre yngre deltagarna berättar nästan identiska historier om att de på Popkollo blivit goda vänner med någon eller några som de från början inte kunde tänka sig att umgås med. "Människor man

förmodligen aldrig skulle träffat eller umgåtts med utanför som man kan bli jättebra kompis med där”, uttrycker Judith det som.

En sista viktig koppling till den normkritiska pedagogiken på Popkollo är att flera av deltagarna vid flera tillfällen nämner ordet ”respekt” och att de tycker att de fått lära sig att ha respekt för alla i sin omgivning på Popkollo, oavsett olikheter. “Man lär sig mycket gemensamhet, respekt, och man lär sig mycket att alla människor är annorlunda, men på något sätt så är det liksom samma”, säger Alva. ”Vi tycker inte illa om varandra här, vi respekterar och förstår varandra” är ett annat exempel, från Judith. Att man blir respekterad som man är, lyssnad på och att man behandlar varandra med respekt är något som informanterna menar har gjort både stämningen och musiken bättre under veckan.

Arbetet med normkritik i samband med kolloformatet och musiken har alltså definitivt påverkat intervjudeltagarna. De har lärt sig mycket om normkritiskt tänkande och känner därmed att de nu lättare accepterar andra som de är och är mer öppna för olik tänkande, nya perspektiv och livsstilar. Samtliga informanter uppger att de upplevt en mångfald bland deltagare och ledare som de kunnat lära sig mycket av, och det verkar som att själva mötet med människor de trodde var olika dem själva kanske har varit ännu viktigare än själva workshopsen och diskussionerna. Det går också att se att ”respekt” är en för deltagarna viktig effekt av arbetet med normkritik, som även är starkt kopplad till den ”trygghet” som tas upp i delavsnitt 4.1.1.

4.2.3 Gemenskap och relationer

”Man blir som en stor person allihopa.” säger Alva under intervjun. Att deltagarna på Popkollo har känt en stor samhörighet med varandra och haft en varm gemenskap råder inget tvivel om i analysen av intervjuerna. I detta delavsnitt presenteras det som framkommit gällande relationer och gemenskap.

Deltagarna berättar om kära minnen och nya vänner, oförglömliga stunder. Att komma nära varandra gick fort tack vare det intensiva umgänget. “Det var typ tredje eller fjärde dagen och det kändes som att man verkligen kände varandra, som att man hade känt varandra hela livet, fast man hade inte gjort det”, säger Tilde.

Många tyckte det var skönt att komma till en plats där alla hade musiken som ett intresse och där man motiverade varandra och jobbade hårt ihop. De stöttade varandra och utbytte tankar och musiktips. ”Systemskap” kallar bland annat Eva gemenskapen

och säger att ”vi sjöng ju mycket”, som i att sjungandet hade en roll som stärkte gemenskapen ytterligare. Tilde berättar om sena nätter och tidiga morgnar då deltagarna kämpade för att bli klara med sin låt, och hur kul det var att ”göra det man älskar tillsammans med andra personer som älskar samma grej”.

När deltagarna får frågan om vad de gjorde när de inte repade eller hade workshops svarar de att de ”bara hängde”. De lärde känna varandra, och ofta spelade de musik och ”jammade” tillsammans även utanför repen. Många berättar om att sitta uppe hela nätter och bara prata eller att ligga och brain-storma tillsammans i en stor hög.

Visst, vi går och lägger oss i säng klockan tio, men tro inte för en sekund att vi faktiskt sover vid tio, liksom gå inte backstage och titta för då sitter det tjugo personer i en klunga och bara "Hihiiii". (Alva)

Många av deltagarna fick nya vänner på Popkollo, och som nämndes i delavsnitt 4.2.2 var en del bekanskap oväntade. För Eva som beskriver sig själv som väldigt blyg vid tiden då hon deltog i Popkollo var det en utmaning att åka till ett nytt sammanhang, samtidigt som det var stärkande att lära sig att knyta kontakter och bli vän med nya människor. ”Jo, men jag öppnade väl upp mig, alltså det var ju en ny grej, det krävs ju ändå mod att åka till ett ställe där man inte känner någon”, säger hon. Stella kände att hon var ensam med sitt stora musikintresse innan Popkollo och åkte dit just för att träffa folk som hon kunde känna att hon hörde samman med, något hon lyckades med:

Alltså de jag träffade, det var ju dem jag spenderade de kommande fem åren med liksom. Så att det var ju otroligt viktigt. Alltså, det är ju, det är som mötesplatser på internet där folk som känner sig ensamma kan hitta varandra, fast här är det på riktigt och man får ledning.

Efter avslutningskonserten hölls en sista samling då alla pratade om vad de fått ut av veckan. De yngre intervjudeltagarna minns att många starka känslor kom upp när veckan var slut.

“När jag var där första gången så hade jag inte alls räknat med att det skulle bli så himla känslösamt. Men man märkte det när man åkte iväg, att man typ, det fattades någonting, som att man inte hade kvar den lilla grejen...” (Judith)

Trots att många av intervjudeltagarna nämner att de kände en tomhet efter att de lämnat Popkollo och att det kändes tungt att åka hem berättar också de flesta att de kunde ta med sig en del av gemenskapen hem, och att många av dem fortfarande har

kontakt med ledare och med andra Popkollodeltagare. ”Det är inte som att man bara är där och sen så träffar man dem inte mer, utan det liksom stannar”, säger Judith. Tilde berättar om hur deltagarna skrev ner den sista ”love bomben” på ett papper som hon nu har uppsatta i sitt rum och läser när hon har en dålig dag.

Just gemenskapen som uppstått via det gemensamma musikintresset och musicerandet har alltså varit en av de starkare upplevelserna deltagarna tagit med sig efter att ha medverkat i Popkollo. De upplevde även att de på kort tid skapat starka relationer till och lärt sig mer om att ta kontakt med nya människor.

4.3 Sammanfattning av resultat

Intervjudeltagarna säger sig på olika vis ha upplevt en förbättrad självinsikt och ett större självförtroende, ha stärkt sin identitet som musiker, ha utvecklat sin sociala medvetenhet samt skapat eller ingått i betydelsefulla gemenskaper och relationer under sin medverkan i Popkollo. Bidragande huvudfaktorer för detta har enligt informanterna varit att musiken stått i centrum, att det funnits en övervägande positiv attityd från ledarna, att endast tjejer och transpersoner deltagit i projektet, att deltagarna fått förebilder samt att det under projektets gång funnits ett aktivt normkritiskt arbetssätt. Deltagarna har känt sig trygga och därmed kunnat och vågat utvecklas både musikaliskt och personligt.

5 Diskussion

I detta kapitel presenteras först en reflektion över studiens genomförande och arbetet med intervjuer, transkribering och analys. Sedan följer en diskussion av resultatet i förhållande till litteraturen, studiens musikpedagogiska implikationer samt förslag till vidare forskning.

5.1 Reflektioner om studiens genomförande

Överlag har allt fungerat bra under studiens gång. Forskningsfrågorna har kunnat besvaras med hjälp av den valda metoden och arbetet med intervjuer, transkribering och analys har enligt egen bedömning fungerat bra. Vid intervjuerna har stämningen upplevts som trevlig och avslappnad och det har känts som att jag och informanterna har förstått varandra väl. Jag insåg efter att ha genomfört de första intervjuerna att det skulle bli svårt att sammanställa informanternas svar till en helhet, eftersom alla naturligtvis hade väldigt individuella upplevelser och berättelser. Jag frågade mig själv om jag borde ha ställt mer riktade, konkreta och ledande frågor för att få ett mer enhetligt resultat, men bedömde att detta skulle kunna ha påverkat svaren på ett negativt vis eftersom det trots allt var informanternas individuella upplevelser som efterfrågades. En annan sak som noterades var att informanterna i vissa fall tycktes ha svårt att minnas sina upplevelser direkt, samt att vissa frågor föreföll oväntade för informanterna och rörde ämnen de inte hade reflekterat över tidigare och därför verkade ha svårt att svara på utan betänketid. Detta problem hade kanske kunnat undvikas om informanterna hade fått svara skriftligt på ett antal frågor istället för att bli intervjuade, men då hade det å andra sidan inte funnits samma möjlighet att följa upp svar och fördjupa förståelsen genom att observera kroppsspråk och tonfall. En optimal lösning på detta skulle kunna ha varit skriftliga berättelser som i efterhand kompletterades med uppföljande intervjuer, eller som ett alternativ intervjuer där informanterna får ta del av frågorna i förväg och på så sätt ges större möjlighet att minnas och reflektera i förväg.

5.2 Resultatdiskussion

Resultatet tyder på att alla deltagare i studien upplevt ett socialt och emotionellt lärande när de deltagit i Popkollos musikprojekt. Även den intervjuade ledaren tycker sig se att deltagarna har utvecklats socialt och emotionellt under den vecka som projektet ägde rum. Deltagarna tycks ha stärkts i sitt musicerande och i och med detta verkar de ha stärkt sin kulturidentitet som musiker (Jfr Ungdomsstyrelsen, 2011). I tre fall av fem berättar informanterna dessutom att deras medverkan i projektet har bidragit till att skapa deras yrkesdröm inom musikbranschen (jfr Ungdomsstyrelsen, 2011), något man kan anta även blir en pusselbit till skapandet av deras identitet som helhet. Det som Ruud (2006) hävdar om musiken som redskap i formandet av en identitet tycks alltså även gälla för informanterna i denna studie. De äldre informanterna Eva och Stella är båda tydliga exempel på detta.

Många likheter finns mellan resultatet från denna studie och andra studier som involverat musikprojekt för ungdomar vad gäller det upplevda sociala och emotionella lärandet. Törnqvist (2000) skriver till exempel om övning i att samarbeta, övning i socialt samspel, styrka, självkänedom och självförtroende. Saether (2011) nämner resiliens, självkänsla, självförtroende, socialt kapital samt nya perspektiv som bidrar till tillgodogörandet av positiva normer och värderingar, och Abelli (2013) skriver bland annat om att få synas och höras och tycka till i samhällsfrågor. Det verkar också som att denna positiva inverkan i många fall kan vara något som sträcker sig utanför och efter musikprojektens slutdatum. Dessa likheter går även i linje med det Ruud (2006), Lilliestam (2009) och Ungdomsstyrelsen (2011) beskriver som vanliga mervärden av ungdomars musicerande generellt. Ruud tar bland annat upp musikens påverkan av självförtroende och resiliens, social medvetenhet och ansvar, känslokontroll, skapandet av normer och värderingar samt musikens förmåga att skapa starka relationer och tillhörighetskänsla. Lilliestam diskuterar musikens betydelse för identitet och tillhörighet och Ungdomsstyrelsen får i sin undersökning fram mervärden som stärkt självförtroende, nya vänner och skapandet av kulturidentitet och yrkesdrömmar.

Vad är då de möjliga anledningarna till denna positiva inverkan? Flera av de faktorer för ökat socialt och emotionellt lärande som kommer fram i resultatet för studien går igen i de studier av musikprojekt som nämns i litteraturen. Man skulle kunna tänka sig att musikprojekten motiverar och engagerar musikaliskt på andra sätt

än den kontinuerliga musikundervisning de flesta ungdomar är vana vid. Större tillgänglighet på musikinstrument, lokaler och lärare/ledare i kombination med ett mer koncentrerat tidsschema tycks medföra att den musikaliska utvecklingen går snabbare och blir bättre anpassad efter varje deltagares behov och önskemål (jfr Sivard, 2014). Detta skulle i längden kunna resultera i en mer intensiv dos av de mervärden av musik som läggs fram av Ruud, Lilliestam och Ungdomsstyrelsen. Exempel på andra gemensamma faktorer som bidrar till den personliga utvecklingen för deltagarna i de olika studierna är deltagarstyrt lärande och inkluderande undervisning (Törnqvist, 2000; Saether 2011), engagerade ledare som är måna om att skapa goda relationer med deltagarna (Saether), självständigt arbete och ansvar (Saether; Törnqvist), gemenskap samt möten mellan unga och unga, unga och vuxna med social träning som följd (Sivard, 2013; Törnqvist, 2000).

Det finns dock några faktorer i studien som ligger till grund för denna uppsats som verkar framträda tydligare jämfört med i litteraturen. Ordet ”trygg” återkommer ofta i intervjuerna när informanterna beskriver sin känsla under musikprojektet. Kan trygghet vara något just organisationen Popkollo är extra bra på att jobba med i sina musikprojekt? Och vad innebär den extra dos trygghet som informanterna verkar uppleva för deras sociala och emotionella lärande? Eftersom de uttrycker att de känt sig trygga att vara sig själva, att de känt sig trygga att våga sjunga eller spela inför folk trots nervositet, trygga i att inte bli dömda, trygga att testa nya roller och trygga att lära sig nya musikaliska färdigheter borde tryggheten kunna sägas spela en mycket viktig roll för det sociala och emotionella lärandet. En annan faktor som verkar skilja musikprojektet i studien från många andra är det omsorgsfulla aktiva arbete med normkritik som sker i projektet. Detta verkar enligt informanterna ha förstärkt trygghetskänslan. Det är även något deltagarna hävdar har gett dem en ny människosyn och som har väckt ett engagemang för samhällsfrågor och politik hos många av dem. En tredje faktor för förstärkt socialt och emotionellt lärande som utmärker sig i studien är de morgon- och kvällsamlingar som nämns av de yngre deltagarna. Där har deltagarna på ett konsekvent sätt jobbat med både kamratåterkoppling, självutvärdering och målsättning. Detta verkar ha ökat deltagarnas självmedvetenhet och sociala medvetenhet samt stärkt deras självbild och självförtroende. Sist men inte minst är Popkollo ett könsseparatistiskt musikprojekt med målet att stärka musikutövande tjejer. Naturligtvis får denna inriktning konsekvenser för det sociala och emotionella lärandet, framför allt genom att flera

deltagare upplevt ytterligare ökad trygghet att vara sig själva och ta plats både socialt och musikaliskt, möjlighet att testa nya roller (som vanligtvis innehas av killar), en chans att fokusera på musiken utan distraktion samt en ökad gemenskap, eller som tjejerna ofta uttryckt det i intervjuerna, ett ”systerskap” där de stöttar varandra och delar sina upplevelser.

5.2.1 Ur ett jämställdhetsperspektiv

Berättelserna om sisterskapet och känslan av att till exempel slippa tänka på sitt utseende, känna sig bekväm i att ta plats, vara trygg att testa nya musikaliska eller sociala roller samt få hopp och inspiration att kunna ta sig fram i den tuffa musikbranschen är både glädjande och skrämmande. Å ena sidan är det fantastiskt att tjejerna i studien fått uppleva det här sammanhanget och stärkas på det vis de beskriver, att de fått kvinnliga förebilder och ett nätverk av vänner och musiker. Å andra sidan är det en otäck tanke att informanterna uppenbarligen upplever att det finns en hel del sociala hinder att övervinna om man som högstadietjej vill ägna sig åt att spela populärmusik. Berättelserna överensstämmer i hög grad med det Björck (2011) och Sivard (2014) beskriver från liknande musikprojekt, vilket visar att det här inte rör sig om en enstaka företeelse utan kan antas vara ett utbredd problem som i längden bidrar till den statistik som enligt Ungdomsstyrelsen visar att tonårstjejer i lägre grad än killar har en kulturidentitet och en yrkesdröm kopplat till sitt kulturutövande.

Popkollo drivs med målet att bidra till en jämställd musikscen (Popkollo, 2013). Jag skulle vilja säga att organisationen på sin väg mot det målet även kan tänkas bidra till ett ökat utrymme för att utöva musik, det utrymme som Björck (2011) och Ungdomsstyrelsen (2011) menar att det råder brist på för tjejer. Popkollo verkar även bidra till en mer jämställd musikundervisning samt en större tillgänglighet för tjejer till en kulturaktivitet som skulle vara berikande såväl i ett kulturellt, personligt och samhällsligt perspektiv.

5.2.2 Mervärdet av musikprojekt

Argumentet att mervärdet av sociologi och social teori i kombination med musik sällan beaktas och lyfts fram av musikutövare och musikutbildare (Jfr Regelski, 2006)

kan, åtminstone som jag upplever det, inte appliceras på dem som jobbar med musikprojekt för unga. Här är det snarare tvärtom – majoriteten av både de musikprojekt jag själv upplevt, musikprojektet som studeras i denna studie och de musikprojekt som omnämns i litteraturen för studien verkar rent av ha ett fokus på just dessa mervärden. Batul beskriver konkret och vant de olika mervärden ledarna aktivt jobbar med under Popkollos sommarkollo. Även Popkollos hemsida nämner flera av dem. Musikprojekten verkar öppna för större möjligheter och ha en tendens att rikta sig till grupper som inte söker sig till eller tillgodogör sig den kontinuerliga musikundervisning som sker på till exempel kulturskolor och studieförbund. Som exempel på detta ser vi tonårstjejer med populärmusikintresse (Popkollo, 2013; Sivard, 2014), ungdomar i utanförskapsområden (Abelli, 2013) och ungdomar i behov av skolmotivation (Saether, 2011). Musikprojekten är ofta mer profilerade än den kontinuerliga undervisningen och erbjuder ungdomar en större möjlighet att välja just den form av musikutövande de själva vill identifiera sig med (Jfr Bergman 2009), till exempel hip hop (Abelli, 2013) eller musikal (Törnqvist, 2000). Att få utöva den musik man själv valt i kombination med att träffa, spela och umgås med andra unga med ett gemensamt musikintresse borde ge en större känsla av motivation, tillhörighet och gemenskap.

Andra fördelar med musikprojekt jämfört med kontinuerlig musikundervisning skulle kunna vara att det förstnämnda ger större möjligheter till deltagarstyrt lärande, något som Bergman (2009) hävdar att det i vissa fall råder brist på inom musik- och kulturskolor. Deltagarna i musikprojekten kan också tänkas få en bredare tillgång till förebilder av olika slag eftersom medverkan i projekten ofta innebär dels ett intensivt umgänge med flera engagerade ledare och dels möten med föreläsare och yrkesverksamma musiker som en del av projektet. Den intensiva dos musik som ofta erbjuds i tidsbegränsade musikprojekt skulle också kunna tänkas bli en rivstart eller motiverande knuff framåt för de självlärda ungdomar som musicerar i hemmet utan att delta i kontinuerlig undervisning.

Med tanke på dessa många möjliga mervärden finner jag det märkligt att musikprojekt för unga är något som sällan, så vitt jag kunnat se, nämns eller behandlas i musikpedagogisk litteratur. Det är också märkligt att musikprojekt inte verkar betraktas som ett självklart komplement till kontinuerlig musikundervisning när det gäller att främja ungdomars kulturutövande. Jag frågar mig också om inte många kulturskolor har något att lära från musikprojekten för att få en bredare

rekrytering av elever och större tillgänglighet för de elever som i nuläget inte känner att kulturskolans undervisning passar dem.

5.2.3 Slutsats och musikpedagogiska implikationer

Informanterna i studien säger sig ha upplevt socialt och emotionellt lärande på flera punkter. Flera av deras uttalanden stämmer överens både med vad deltagare från andra studier av musikprojekt har upplevt och vad forskare hävdar är vanliga mervärden av musikutövande för unga. Exempel på gemensamma mervärden som nämnts är förbättrat självförtroende och självkänsla, förbättrad social medvetenhet, övning i samarbete, tillgång till gemenskap och förebilder som motiverar och stärker, ökat samhällsengagemang samt stärkt kulturidentitet. Möjliga gemensamma faktorer som bidrar till det sociala och emotionella lärandet i musikprojekten är bland annat tydliga musikaliska och pedagogiska profileringar med ökad motivation som följd, elevstyrt lärande, intensivt arbets- och umgängestempo som medför snabbare musikalisk utveckling och starka relationer, tillgång till förebilder på många plan samt riklig tillgång till både lokaler, musikutrustning och engagerade ledare.

Uttalanden som betonades speciellt tydligt i denna studie rörde trygghet, självutvärdering och kamratåterkoppling, normkritisk pedagogik och utrymme för unga tjejer. Dessa punkter kan antas ha bidragit till ett ökat socialt och emotionellt lärande och borde enligt min mening vara saker som vävs in i all musikundervisning för unga för en mer tillgänglig undervisningsmiljö.

Studien verkar bekräfta det behov av utrymme för musicerande unga tjejer och transpersoner som nämns i litteraturen. Fördelarna med att utöva och lära musik i könsseparatistiska sammanhang har belysts. De visar enligt mig att det finns ett behov av att anpassa de arenor för musikutövande och musikundervisning som finns tillgängliga för ungdomar, för att i längden minska behovet av just könsseparatistiska projekt. Målet borde vara att uppnå såväl en jämställd musikscen som en jämställd tillgång till kulturaktiviteter- och undervisning.

Efter att ha studerat musikprojektet i studien och läst om flera andra kan jag nu ännu mer ifrågasätta att musikprojekt sällan nämns som ett komplement till kontinuerlig musikundervisning. Musikprojekten verkar ofta rikta sig till andra målgrupper än de ungdomar som söker sig till musikskolor eller studieförbund, och verkar dessutom medföra en annan typ av mervärden för dem som deltar. Jag menar

också att de musikskolor och studieförbund som erbjuder kontinuerlig musikundervisning kan ha något att lära från musikprojekten när det gäller att göra undervisningen mer tillgänglig, men även när det gäller att ta vara på de mervärden som musikundervisningen kan ge för ungdomarna som deltar.

5.3 Förslag till vidare forskning:

För vidare utveckling av de idéer som framkommit i studien föreslås flera kunskapsområden som kan vara av intressante att studera närmare:

- En kartläggning av vilka olika musikprojekt som finns, hur de kan komplettera kontinuerlig musikundervisning samt vilka mervärden av musik de säger sig sträva efter att tillföra för deltagarna och ur samhällelig synpunkt
- Ovanstående studie skulle kunna kompletteras med en kvalitativ studie av hur några olika musikprojekt jobbar speciellt med olika mervärden av musik och om de gör det aktivt eller ej. I studien skulle även kunna undersökas hur projektdeltagarna upplever att deras medverkan i projektet påverkar dem. Underlaget för denna studie skulle kunna bestå av såväl intervjuer, observationer samt enkäter med deltagare, organisatörer och ledare.
- En kvalitativ undersökning med fokus på upplevd trygghet i olika former av musikundervisning. Här skulle kunna undersökas vilka faktorer som påverkar trygghetskänslan och hur trygghetskänslan påverkar såväl det musikaliska som det sociala och emotionella lärandet. Underlaget skulle kunna bestå av enkäter, skrivna berättelser samt intervjuer med elever/deltagare, kompletterat med intervjuer av musklärare.

5.4 Avslutande kommentar

Slutligen vill jag säga att arbetet med denna uppsats har varit både inspirerande och lärorikt för mig. Jag känner igen mig själv och mina egna upplevelser i många av informanternas berättelser, både när det gäller hur det känns att delta i musikprojekt och i vad det innebär att vara musicerande ung kvinna. Samtidigt har jag lärt mig mycket nytt från dem och fått nya perspektiv. Jag är väldigt tacksam över att informanterna velat dela med sig av sina berättelser och kloka tankar.

Referenser

Abelli, A. (2013). *Promotionsarbete med unga i förorten*. Examensarbete. Kalmar: Linnéuniversitetet

Björck, C. (2011). *Claiming space: discourses on gender, popular music, and social change*. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2011. Göteborg.

Bergman, Å. (2009). *Växa upp med musik: ungdomars musikanvändande i skolan och på fritiden*. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet

CASEL, Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning (2014). *What is Social and Emotional Learning?* Chicago.

Hämtad den 20 november, 2014 från <http://www.casel.org/social-and-emotional-learning/>

CASEL, Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning (2014). *Social and Emotional Learning Core Competencies*. Chicago.

Hämtad den 20 november, 2014 från <http://www.casel.org/social-and-emotional-learning/core-competencies/>

CASEL, Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning (2014). *Outcomes Associated with the Five Competencies*. Chicago

Hämtad den 20 november, 2014 från <http://www.casel.org/social-and-emotional-learning/outcomes/>

Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lilliestam, L. (2009). *Musikliv: vad människor gör med musik - och musik med människor*. (2. rev. uppl.) Göteborg: Ejeby.

Nationalencyklopedin, projekt,

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/projekt>,

Hämtad 2014-11-18

Patel, R. & Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. (3., [uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Popkollo: Historik (2003-2013). Historik.

Hämtad den 20 november, 2014, från Popkollo, <http://www.popkollo.se/om-popkollo/historik/>

Popkollo: Målgrupp (2003-2013). Målgrupp.

Hämtad den 20 november, 2014, från Popkollo, <http://www.popkollo.se/om-popkollo/malgrupp/>

Popkollo: Sommarkollo (2003-2013). Sommarkollo.

Hämtad den 24 november, 2014, från Popkollo,
<http://www.popkollo.se/verksamhet/sommarkollo/>

Popkollo: Vanliga frågor (2003-2013). Vanliga frågor om sommarkollo.

Hämtad den 15 november, 2014, från Popkollo,
<http://www.popkollo.se/verksamhet/sommarkollo/vanliga-fragor-sommarkollo/>

Regelski, T.A. (2006). Music Education: What is the 'Value Added' for Self and Society? *Music and Human Beings: Music and Identity*. (S. 71-90)

Ruud, E. (2006). The Role of Music in The Development of Identity. *Music and Human Beings: Music and Identity*. (S. 59-69).

Saether, E. (2011). CD production fights school failure: sociality through music. *Songs of resilience*. (S. [221]-237).

Sivard, I. (2014). *Popkollo-effekten*. Självständigt arbete på grundnivå inom lärarutbildningen. Stockholm: Kungliga Musikhögskolan

Stukát, S. (2005), *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*, Studentlitteratur, Lund

Törnquist, E. (2000). *Skapande föreställning: elevers uppfattningar av arbetet i ett musikalprojekt*. Lic.-avh. Lund : Musikhögskolan i Malmö. Malmö.

Ungdomsstyrelsen (2011). När var hur om ungas kultur: en analys av ungas kulturutövande på fritiden. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet

Bilaga 1

Intervjumall för intervju med nuvarande deltagare

Att informera om innan intervjun:

- Vem jag är, vad studien handlar om
- Hur intervjun kommer gå till och vad jag hoppas få reda på
- Att intervjun kommer spelas in och senare transkriberas av mig
- Att materialet kommer avidentifieras och att de transkriberade intervjuerna inte kommer publiceras, men däremot enstaka citat
- Att intervjupersonen har rätt att inte svara på enskilda frågor

Intervjustart:

- Berätta lite kort om dig själv – ålder, intressen?
- Sysslar du med musik i något annat sammanhang än Popkollo?
- När var du med i Popkollo?
- Varför sökte du till Popkollo?

Förslag på frågor:

- Vad kände du att du fick ut av att vara med på Popkollo? Tror du att du fick ut något utöver det rent musikaliska?
- Förändrade det dig på något sätt att vara med?
- Berätta kort om hur du ser på din framtid. Tror du att din medverkan i Popkollo på något sätt har förändrat vad du valt/kommer välja att göra?
- Hur tror du att det påverkar dig att du spelat instrument, sjungit och skapat musik under Popkollo?
- Hur var det att jobba intensivt i grupp med att skapa och spela musik?
- Hur var det att stå på scen inför publik? Vad tror du att det gav dig?
- Tycker du att det är någon skillnad på att vara med i Popkollo och att ha musikundervisning i skolan/löpande instrumentundervisning eller gå på kulturskola? Lär du dig samma saker?
- Hur kändes det i gruppen – att vara en stor grupp som bor och jobbar intensivt ihop under en vecka?

- Hur kändes det att det bara var personer som identifierade sig som tjejer med på kollot? Tycker du att det var stor skillnad mot när du haft musikundervisning i blandade grupper?

Förslag på teman:

- Ledarna/förebilder
- Självförtroende
- Samarbete och kommunikation
- Motivation, Mål, Att jobba under stress
- Relationer – att förstå andra, skapa relationer
- Identitet
- Samhällsengagemang

Avrundning

- Jag sammanfattar vad vi har pratat om och vad jag fått reda på
- Finns det något som du känner är viktigt att tillägga eller som du tror att jag förstått fel?
- Tack så mycket för att du ville delta! Ring eller mejla mig om du undrar något!

Bilaga 2

Intervjumall för intervju med tidigare deltagare

Att informera om innan intervjun:

- Vem jag är, vad studien handlar om
- Hur intervjun kommer gå till och vad jag hoppas få reda på
- Att intervjun kommer spelas in och senare transkriberas av mig
- Att materialet kommer avidentifieras och att de transkriberade intervjuerna inte kommer publiceras, men däremot enstaka citat
- Att intervjupersonen har rätt att inte svara på enskilda frågor

Intervjustart:

- Berätta lite kort om dig själv – ålder, intressen, utbildning, jobb?
- När var du med i Popkollo?
- Deltog du i några andra musikaktiviteter?

Förslag på öppna frågor:

- Kommer du ihåg varför du sökte till Popkollo?
- Sammanfatta – hur minns du Popkollo? Vad lärde du dig där – mer än musik?
- Tror du att din medverkan i Popkollo på något sätt har påverkat vem du är idag och vilka val du har gjort i livet?
- Om du tänker tillbaka på dig själv som tonåring – kan du se någon skillnad på dig själv innan du var med i Popkollo och efter?
- Känner du att Popkollo gav dig något som du inte fick ut av musikundervisningen i skolan/instrumentlektioner/kulturskola?
- Hur tror du det påverkade dig att lära dig spela instrument/en musikstil/producera/sjunga/skriva musik på Popkollo?
- Hur tror du att det påverkade dig att jobba intensivt i grupp under en vecka?
- Hur tror du att det påverkade dig att bara personer som identifierade sig som tjejer var med? Jämfört med undervisning i blandade grupper?

- Hur tror du att hela sammanhanget påverkade dig?

Förslag på teman:

- Identitet
- Självförtroende/självinsikt
- Mognad
- Samhällsengagemang
- Relationer
- Motivation, Mål, Att jobba under stress
- Ledarna/förebilder
- Livsval/livsstil

Avrundning

- Jag sammanfattar vad vi har pratat om och vad jag fått reda på
- Finns det något som du känner är viktigt att tillägga eller som du tror att jag förstått fel?
- Tack så mycket för att du ville delta! Ring eller mejla mig om du undrar något!

Bilaga 3

Intervjumall för intervju med ledare

Att informera om innan intervjun:

- Vem jag är, vad studien handlar om
- Hur intervjun kommer gå till och vad jag hoppas få reda på
- Att intervjun kommer spelas in och senare transkriberas av mig
- Att materialet kommer avidentifieras och att de transkriberade intervjuerna inte kommer publiceras, men däremot enstaka citat
- Att intervjupersonen har rätt att inte svara på enskilda frågor

Uppvärmning:

- Berätta om dig själv – jobb, ålder, utbildning, fritidsintressen..?
- Berätta om din roll på Popkollo – vad gör du när du jobbar som ledare?

Förslag på citat att utveckla, förklara och diskutera kring:

- Från Popkollos hemsida: "Vi lägger all energi på musik och att skapa en identitet kring det." och " Popkollo skapar en fristad för tjejer att utveckla en identitet som musiker och artister, i ett sammanhang med andra som delar deras intresse och verksamma artister som förebilder. Vi tror på känslan av att tillhöra ett sammanhang. Känslan av att höra hemma och få plats."
- Från Girls Rock Camp Alliances hemsida: " Girls Rock Camps help girls build self-esteem and find their voices through unique programming that combines music education and performance, empowerment and social justice workshops, positive role models, and collaboration and leadership skill building."

Förslag på öppna frågor:

- Vad lär sig deltagarna på Popkollo? Vad ser du?
- Vad händer på Popkollo, förutom musikaktiviteter? Vad ser du hända i samband med musikaktiviteterna?
- Kan du se att musiken gör någon skillnad för det sociala och emotionella lärandet som du menar sker på Popkollo?
- Slutmålet för Popkollo är "en jämställd musikbransch". Hur ska detta uppnås?

- Hur tror du att det påverkar deltagarna på Popkollo att endast tjejer och transpersoner är med?
- Ni jobbar mycket med normkritiskt tänkande på Popkollo. Hur tror du att det påverkar deltagarna?
- Hur jobbar ni med gruppdynamik?
- Hur tror du att deltagarna ser er ledare? Vilken roll har ni på Popkollo, förutom att undervisa i musik?

Förslag på teman:

- Identitet
- Självförtroende/självsikt
- Mognad
- Samhällsengagemang
- Relationer
- Motivation, Mål, Att jobba under stress
- Ledarna/förebilder
- Livsval/livsstil
- Socialt och emotionellt lärande

Avrundning

- Jag sammanfattar vad vi har pratat om och vad jag fått reda på
- Finns det något som du känner är viktigt att tillägga eller som du tror att jag förstått fel?
- Tack så mycket för att du ville delta! Ring eller mejla mig om du undrar något!